

Naša Lúč

2+1966

■ SOS-znak

Nad 3 milijone in pol avtomobilov v Zahodni Evropi, pa tudi v Severni in Južni Ameriki ter Avstraliji ima ta znak na svojem avtomobilu. Znak pomeni: v primeri težke prometne nesreče želi voznik in sopotniki duhovno pomoč katoliškega duhovnika. Tako torej vsak, ki prilepi ta znak na svoje vozilo, javno izpriča svojo vero ter izrazi voljo, da hoče umreti kot veren kristjan.

■ Na Cejlonu

Cejlon je velik otok v Indijskem oceanu in samostojna država. Kristjani so tam v manjšini. Cejlonski državni zbor je z 11. januarjem 1966 uvedel namesto krščanske nedelje budistični dan počitka, ki se ravna po luninem letu. Za katoličane je to zelo nerodno, saj bodo morali delati ob nedeljah. Katoliški škofje upajo, da bodo delodajavci le dovolili katoličanom ob nedeljah dve uri prostega časa, da se bodo ti lahko udeležili svoje službe božje.

■ Hrvati ostanejo Hrvati

V Zagrebu izhaja hrvatski verski list »Glas koncila«. V prvi letošnji številki smo v njem brali članek o delu za zedinjenje. List pravi, da je to delo v velikem razmahu in morajo pri njem sodelovati tudi posamezni katoličani. To gibanje za zedinjenje ima izključno duhovni in verski značaj. To ni vprašanje nacionalizma ali patriotizma ali politike, ne rase in ne krvi. To je vprašanje vere v Kristusu, Zveličarja vseh ljudi. V Kristusu se hočejo Hrvati zediniti s Srbi, da bodo izpolnili Kristusovo zapoved, da bi bili vsi kristjani eno. Ob tem pa ostanejo Hrvati Hrvati, Srbi pa Srbi. Delo za zedinjenje ni naperjeno proti nikomur.

■ Pravoslavni duhovnik piše

Uredniku »Glas koncila« je pisal pravoslavni duhovnik: »Veliko pravoslavnih duhovnikov nas je, ki se veselimo novega ozračja v katoliški Cerkvi, ki je nastalo po prizadevanju velikih papežev Janeza XXIII. in Pavla VI. To je živa voda, ki teče v večno življenje. Delamo, kolikor moremo, in molimo za to, da bi se pregraje med nami porušile in bi bili kmalu pod istim krovom svete Cerkve združeni v Kristusovi ljubezni.«

■ V Afriki se razvijajo redovi

Nekateri redovniki se posvečajo predvsem molitvenemu življenju. To so »kontemplativni« redovniki. Njih življenje je zelo strogo, ker hočejo predvsem z molitvijo in žrtvami doprinašati k srečnemu razvoju človeštva. Po zadnji vojni se kontemplativni redovi razvijajo močno tudi v črni Afriki. Od 1945 je nastalo tam kar 38 novih samostanov, tako da jih je sedaj 52. Novoustanovljene redovniške skupnosti štejejo 670 članov, od teh 360 domačinov.

Slovenski duhovniki in uradi:

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilajens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, 8010 Graz, Austria. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, 1090 Wien IX., Austria. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique (Telef. 04/233910). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcienne (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Telefon 636-80-68). — Ciril Lavrič in p. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalar, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMČIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, W. Deutschland (Tel. 62676). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schönefeldstrasse 36, W. Deutschland. (Tel. 291305). — Dr. Francšek Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52, W. Deutschland (Tel. 47-9-44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S. Kolbstr. 15/I, W. Deutschland (Tel. 72278). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/I., 8 München 15, W. Deutschland (Tel. 536453). — Franc Šeškar, Zieblandstrasse 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Erik Dahlbergsgatan 28, Malmö, Sweden (Tel. 040/119 656).

Slikovita božjepotna cerkev
Marija Pomagaj na Brezjah
na Gorenjskem

Bog in Slovenija

V jeziku sladkem, ki ga znam,
po ljubi materi imam,
iz zvestega mi vre srca
pozdrav najlepši ta:
Bog in Slovenija!

Ko gledam naše zemlje rast,
bridkosti njene, njeno čast,
se v spev mi plete iz solza
pozdrav najlepši ta:
Bog in Slovenija!

Naj jutro vzhaja na nebo,
naj sahné sonce za goro,
na tujem vem in vem domá
pozdrav edini ta:
Bog in Slovenija!

In ko mi ura bila bo,
da v črno moral bom zemljó,
naj zadnjič še časti Boga
pozdrav najlepši ta:
Bog in Slovenija!

Ivan Pregelj

Marodnost in vera

Vera je v človeškem udejstvovanju gotovo ena najbolj osebnih zadev, to pa zaradi tega, ker mora res priti iz globine moje duše, iz mojega najglobljega osebnega prepričanja, če res hoče biti to, kar je. Z vero v Boga namreč nepreklicno usmerim sebe, svoje delo, svoje življenje in svojo večnost k Bogu, zato seveda ta korak ne bi mogel biti izraz moje osebnosti, če ne bi bil sad moje svobodne odločitve, izraz moje popolne svobode.

Ko se odločam za vero, se ne odločam proti nečemu ali proti nekemu, temveč za Nekoga — za Boga, pa tudi za človeka, za sebe, ker verujem, da Bog je in da samo Bog daje pravi smisel vsemu mojemu življenju in vsakemu človeškemu življenju, smisel človeškemu življenju sploh. Zato se tudi v letu 1966 odločim za vero, ker se zavedam, da bi zlasti v dobi tehničnega na-

predka in v dobi vedno večje socializacije postalo usodno za človeka in za človeštvo, če bi se pod varljivimi zunanji videzi odpovedal temu, kar mu daje pravo in zadnjo veličino: njegov osebni odnos do Boga, otroštvo božje.

Toda če rečemo, da je vera najbolj osebna zadeva človeka, s tem še nikakor nočemo reči, da je vera privatna zadeva, ki družbe ne zadeva. Nasprotno! Vprav zaradi tega, ker je vera najbolj osebna človekova zadeva, pa tudi osnovna njegova pravica, jo mora družba in država spoštovati, če res hoče spoštovati človeka sploh.

Kdor ima trdno vero, je prepričan, siguren, da na tak način sebi tudi kot človeku omogoča najvišji možni razvoj, omogoči najvišji dosegljivi cilj. To pa seveda ne pomeni, da zaradi tega ne bi spoštoval tudi tistih, ki niso mojega prepričanja. Cenim jih, če so pošteni in odkriti, kar pa morajo pokazati s tem, da tudi oni spoštujejo mojo odločitev; težko mi je pa, ker vem, da se še niso dokopali do polnosti, da še niso našli pota k najvišjemu vzletu; dokončno sodbo seveda prepuščam Bogu, ker le On vidi v dušo, kjer se odigrava ta za vsakega človeka najpomembnejša, usodna odločitev.

Toda kakšen je odnos med vero in narodnostjo na splošno in kakšen je konkretno odnos med slovenstvom in vero?

Če priznamo, da tisti, ki veruje v Boga in spravlja svoje življenje v sklad s to vero, doseže najvišjo možno stopnjo človeškega razvoja, potem je jasno, da bo tudi z najglobljo intenzivnostjo živel svojo narodnost in doprinesel največji delež k nje pravi afirmaciji.

Po svobodni odločitvi me vera vključi — to je eden pogojev, a tudi ena nje bistvenih posledic — v božje ljudstvo, v duhovni Jeruzalem, moja narodnost me pa naravno vključuje v narodno skupnost, iz katere sem izšel. Če eno in drugo, vero in narodnost, pravilno pojmem, ne more biti med njima nobenega nasprotja, pač pa vera prečisti in povzdigne prave narodne vrednote in obenem svoje nosilce tudi moralno veže, da narodne vrednote sami cenijo in jih razvijajo.

Za vsak narod velja, da najdejo njegove narodne vrednote v krščanskem pojmovanju sveta in življenja svoje najidealnejše mesto, obenem pa krščansko gledanje po svojih osnovnih zahtevah pravičnosti in ljubezni preprečuje vsako pretiravanje lastnih narodnih vrednot, ker pravičnost in ljubezen zah-

tevata od vsakega naroda, da spoštuje in ceni vrednote drugih.

Za Slovence kot mali narod pa lahko mirne duše še dodamo, da je vera dejansko pomenila tisto silo, ki je Slovence tudi kot narod ohranjala in ohranila.

Tesno povezanost med vero in slovenstvom vidimo n. pr. pri naših narodnih manjšinah, kjer je očitno, da so tisti, ki so izdali svojo narodno pripadnost, zavrgli tudi vero. Isto povezanost vidimo tudi doma, ko tisti, ki iz sovraštva delajo proti veri in Cerkvi, istočasno izpodkopujejo življenjske temelje slovenskemu narodu.

Za Slovence je bilo tragično, da smo zelo zgodaj izgubili slovensko plemstvo, ki bi v danih zgodovinskih okoliščinah bilo lahko odigralo svojo važno vlogo v prid slovenstvu, tudi smo kmalu zgubili svojo edino narodno državo, ki smo jo v zgodovini imeli in do katere se dosedaj še nismo ponovno dokopali. Zato je pa tudi razumljivo, da je iz teh zgodovinskih okoliščin nastopila najožja zveza med Cerkvijo in slovenstvom: v najtežjih zgodovinskih trenutkih smo tudi kot Slovenci našli v Cerkvi na slovenskih tleh edinega zaščitnika, pa tudi edinega predstavnika, ker smo se Slovenci lahko kot Slovenci uveljavili samo v Cerkvi.

Namen Cerkve sicer ni, da bi podpirala narodnost in se borila za njene pravice; njena naloga je, da oznanja božje kraljestvo. Ker pa je ena bistvenih oznak božjega kraljestva pravičnost in ljubezen, je posredni učinek dela Cerkve tudi ta, da ščiti vse člo-

Simon Gregorčič:

Sam

**Gorje mu, ki v nesreči biva sam!
A srečen ni, kdor srečo uživa sam!
Imaš li brate, mnogo od nebes,
od bratov ne odvrčaj mi očes!
Duh plemeniti sam bo nosil boli,
a sreče užival sam ne bo nikoli.**

**Odpri srce, odpri roke,
otiraj bratovske solze,
sirotam olajšuj gorje.
Kdor pa srečo uživa sam,
naj še solze preliva sam!**

veške naravne vrednote in pravice, med katere po Stvarnikovi odločbi spada tudi narodnost. Če Cerkev svojega poslanstva na Slovenskem ne bi bila izpolnjevala, bi bila propadla, pa tudi slovenskega naroda ne bi bilo več. Kdor zanika to zgodovinsko dejstvo, se s tem izdaja, da ali ne pozna slovenske zgodovine ali pa da jo hoče iz posebnih namenov potvarjati. Tudi ne spremeni tega dejstva ugotovitev, žalostna, a vendar resnična, da nekateri krogi v Cerkvi niso vedno imeli ali nimajo (ko govorimo v sedanjiku, mislimo na naše narodne manjšine) smisla za naše narodne pravice, ker so zaslepljeni z nestrpnim nacionalizmom in torej premalo prežeti s krščanskim duhom pravičnosti in ljubezni.

Zgodovina Cerkve na Slovenskem nam govori o delu in žrtvah in trpljenju slovenskih duhovnikov in laikov, da so ohranjali vero na slovenskih tleh, govori nam pa tudi o njih delu in žrtvah in trpljenju, da so vkljub premnogemu nerazumevanju in dostikrat odkritemu nasprotovanju nedomaćinov istočasno ohranjali tudi slovensko misel in zavest. Če je vsakemu pametnemu človeku

jasno, da je to naravno pri Francozih, pri Nemcih ali pri Italijanih, res ne razumemo, zakaj naj bi bilo to, kar je pri drugih naravno in krepostno, pri Slovencih pomenilo šovinizem!

Slovenci so bili pred pokristjanjenjem gotovo dobri Slovenci, če so bili kot ljudje na mestu. Zaradi spremenjenih razmer in zaradi ločitve duhov, ki nastopa doma in v svetu, bomo v bodočnosti v slovenski problematiki srečavali ljudi, ki bodo brez svoje lastne krivde tuji krščanskemu nazoru, a bodo vendar dobri Slovenci, v kolikor bodo poštene ljudje. Toda narod bo črpal svojo moralno moč iz vere, ker mu edino vera odpira pot k razvoju popolnega človeka in v Cerkvi bo našel zaščitnika, ker sta krščanska pravičnost in ljubezen najsolidnejša temelja naših naravnih pravic. In kdor bo živel iz vere in bo zvest Cerkvi, bo tudi kot Slovenec še vedno najbolje izpolnil svoje poslanstvo. Vsaka druga pot bi vkljub morebitnim trenutnim in navideznim uspehom vodila v slepo ulico, od koder za nikogar, tudi za narod, ne bi bilo več izhoda.

-nč.

Narava nam govori o Stvarniku!

Morda si že kdaj napravil sprehod v mrzlo, jasno zimsko noč? Sneg se je lesketal, kot bi bil posejan z diamanti. Po jasnem nebu je plaval tihi mesec, nebo pa je bilo prepolno migljajočih zvezd. Naše srce je ob tem pogledu prešinil nemir in ganotje. Še bolj pa bi zastrmeli, če bi skupaj z zvezdoslovcem pogledali s teleskopi, ogromnimi daljnogledi, in odkrili in z njim preračunali in preštevali zvezde v vsemirju.

Zemlja, nekdam središče vesoljstva, je prvi prašek v primeri z mnogimi planeti in zvezdami. Uran je 14-krat večji od zemlje, Neptun 17-krat, Saturn 93-krat, Jupiter celo 1279-krat. Toda kaj je vse to v primeri s Soncem ki je 1,301.200-krat večje, saj je tako veliko, da bi zemlja z Luno okoli sebe, našla v njem svoj prostor. S prostim očesom naštejemo morda 3000 zvezd, z dobrim daljnogledom pa že 120.000. Z najboljšimi daljnogledi teleskopi zagledamo celo do 1500 milijonov, izmed katerih so mnoge kot n. pr. Sirij 12-krat večje kot Sonce, druge pa 30 in še večkrat večje kot Sonce. To je v primeri z njimi ugašajoča zvezda, čeprav računajo temperaturo v njegovi notranjosti

na več milijonov stopinj in je na površju vroče le 6000 stopinj C.

In kaj nam še povedo zvezde? Da so silno daleč od nas! Sončni žarki rabijo 8 minut, da pridejo na zemljo. Toda žarki najbližje zvezde stalnice, Alfe v Centavru, pridejo do nas šele v 4 letih in 4 mesecih, torej je ta zvezda od nas 260.000-krat bolj oddaljena kot Sonce. Zvezda Severnica je pa oddaljena od nas celih 40 let in 6 mesecev; to se pravi: če bi ta zvezda nenadoma ugasnila, bi na zemlji to zapazili šele čez 40 let in pol. Nekatero druge zvezde so odaljene milijone let, da, svertloba nekaterih zvezd sploh še ni prodrla do naše zemlje od njihovega začetka.

Ko je prvi kozmonavt Jurij Gagarin prišel z malega sprehoda okrog zemlje, je posmehljivo uradno izjavil, da se v vesolju ni srečal z Bogom, čeprav je zasebno patriarhu iz Moskve izjavil, da je na svoji poti molil. Mislim, da je ta druga izjava bolj dosledna. Saj v vesoljstvu vlada čudovit red in je prav vsak najmanjši prašek izdelan z isto skrbnostjo kot vse vesoljstvo. Še več, moderna zvezdoslovna znanost ugotavlja, da svet ni neskončen in ni večni. O tem govore spiralne

meglice in toplotni zakoni. Francoski kanonik Le Maitre, eden najboljših zvezdoslovcev in računarjev, je mnenja, da je Bog svet ustvaril kot en sam radioktivni atom nekega elementa, o katerem ni danes več sledu. Ko je ta atom eksplodiral, je začel čas teči in pojavil se je prostor. Eksplozija atomske bombe pa je prava pogrebna pesem materializmu; saj se njeno delovanje ne da spraviti v sklad z naziranjem o neuničljivi in večni materiji. Vsemirje in vsa narava se nam zdi kot ogromen oder, kjer se vse razvija po naprej spisanih vlogah in kretnjah. Na videz se nam zdi, da se vse v naravi monotono ponavlja, v resnici pa se vse po določenih zakonih neprestano spreminja in nam prav znanstvena ugotovitev o začetku in koncu sveta in materije odgrinja tvorca te čudovite drame vesoljstva, Boga, ki je začetek in konec vsega, kar biva.

Ob pogledu v vesolje začutimo, kar je zapisal največji skladatelj vseh časov Beethoven:

Sveta pesem vesoljstva
te hvali, o Stvarnik neba;
goreča molitev človeštva
in njegovega bednega srca.

Tebe, ki z znamenjem samim
pretresaš vsa čuda neba,
sončni žarki pokorno sledijo,
vsemogočni Gospodar sveta.

Tvoja volja se čuje
na zemlji, o mogočni Gospod,
Tvoj blagoslov se razliva
po naših dolinah povesod.

-sk.

Boj v človeku bo ostal

Dejstvo, da na zemlji traja boj, moramo sprejeti. Nezasodne so teorije, da je človek sam po sebi dober, da ga je pokvarila le družba, da se je torej treba vrniti nazaj k naravi ali da se bo dala človeška družba tako preurediti, da bo zemlja postala raj z večnim mirom in splošno zadovoljnostjo. Te teorije so nezadostne, so fantastične sanje. A ne samo to; so naravnost kriva vera (herezija), ki zavaja ljudi v popolno nasprotje z božjim razodetjem. Ni zlepa krive vere, ki bi bila tako usodno pogubna, kot je ta, ki zanika izvirni greh in njegove posledice.

Boj v človeku bo ostal. Samo Kristus in Marija nista imela tega boja, ker nista ime-

la izvirnega greha. Kristus ga že po svoji naravi ni mogel imeti, Marija pa je bila po izredni milosti tega greha obvarovana. Ostali ljudje pa čutijo ta boj in ga bodo čutili. Božja milost jim ta boj olajšuje, toda povsem jim ga ne odvzame. —

Boj v človeku, v vsakem izmed nas je dejstvo, ki se mu izogniti ne moremo. Razodeta vera in življenjska skušnja nam preveč jasno o njem govorita, da bi ga mogli po pameti zanikati.

Ta boj s strastmi in svojo k slabemu nagnjeno naravo moramo sprejeti. Mnogi v tem boju propadejo. Vdajo se, ne da bi se kaj borili. To so popolni slabiči v volji. Strasti jih imajo docela pod oblastjo. Strasti počenjajo z njimi, kar se jim hoče. Taki ljudje so silno žalostne postave. Živali ravnajo modrejše kot oni. Nagon, ki žene živali, je dosti bolj smotern kot razvezane strasti, katerim se predajajo taki ljudje.

(Dr. Al. Odar, Večnost in čas.)

Čas izredne milosti

Ob zaključku vesoljnega cerkvenega zboranja je papež Pavel VI. proglasil čas od Novega leta do binkošti (29. maja 1966) za čas izredne milosti (izredno sveto leto). V tem času naj se verniki zahvalijo za uspeh koncilskih zborovanj, obenem pa naj se pripravijo na izvrševanje koncilskih sklepov v škofijskem življenju. Romali bodo v škofijske stolnice, kjer bodo lahko prejeli svetoletne odpustke in poslušali govore o koncilu.

V teku tega milostnega časa je dal papež vsakemu duhovniku, ki spoveduje, pooblastilo, da lahko odveže vsakršnih cerkvenih kazni tiste, ki priznajo, da so na zunaj izpovedovali krive ali brezbožne nauke in jim je tega žal. Prav tako take, ki so hranili ali širili krivoverske knjige ali pa so se vpisali v družbe krivovercev ali proticerkvena združenja. Spovedniki smejo tudi spremeniti razne zasebne obljube v drugačna spokorna dela. Take pravice imajo v drugem času le škofje.

Ne prisegaj po krivem!

Pred sodiščem v Kingstonu na Jamaiki je Tomaž Malasaf prisegel s temi besedami: „Naj me Bog pri priči ubije, če ne govorim resnice!“ Deset minut pozneje ga je zadela kap. Ugotovili so, da je mož lagal.

Tudi to je zanimivo

■ Več besede zahtevajo

Na zborovanju višjih predstojnic ameriških redovnic v Denverju v Colorado je bila sprejeta prošnja na Apostolski sedež, da naj bi tudi redovnice dobile odgovorna mesta v papeškem tajništvu za redovnike, v komisiji za reformo cerkvenega prava, kakor tudi v drugih komisijah za izvajanje sklepov drugega vatikanskega koncila. Redovnice torej zahtevajo več besede pri vodstvu Cerkve.

■ Nova pota in novi načini

V severnoameriški škofiji Rockford (v Illinoisu) je več župnij razdeljenih na manjše soseske. Po vsaki večerni službi božji se v tistem okraju verniki zberejo na družabni večer s skupno večerjo, kjer se župnik in verniki globlje spoznajo med seboj ter navezujejo nova prijateljstva. Še korak dalje je šel župnik v Muskegonu (v Michiganu). Da bi prišel v čimbolj osebni stik s svojimi verniki, mašuje čez teden zvečer zdaj pri eni, zdaj pri drugi držini. Po maši ostanejo navzoči pri skupni večerji.

■ Tajništvo za nevernike

Koncil je ustanovil posebno tajništvo za nevernike, ki ga vodi dunajski nadškof dr. König. Za člana tega tajništva je bil imenovan tudi slovenski škof dr. Janez Jenko, koprski apostolski administrator. V tem svétu je 22 škofov.

■ Nekaj statistike o koncilu

Poleg uradnih udeležencev vesoljnega cerkvenega zbora je imelo opravka s koncilom še kakih 10.000 ljudi — strokovnjakov, tajnikov, svetovalcev idr. Število akreditiranih novinarjev je znašalo 2616. Med koncilom je umrlo 134 udeležencev, med njimi dvanajst kardinalov in 68 nadškofov. Udeleženci so morali okoli 500-krat glasovati v raznih zadevah.

■ Delo za Slomška

V času zasedanja koncila so v Rimu natisnili malo knjižico, v kateri je povedano, kaj je Slomšek naredil za zedinjenje ločenih kristjanov. H knjižici je bilo priloženo pismo za vsakega škofa na koncilu, da naj podpre našo prošnjo, da se proglasi Slomšek za bla-

ženega. Razposlanih je bilo 2380 pism v angleškem, francoskem, nemškem in italijanskem jeziku. Nad 500 koncilskih očetov je odgovorilo na to pismo in podpisalo prošnjo na sv. očeta. Mnogi so zraven napisali še posebno pismo, v katerem podpirajo to zadevo. Apostolski vikar iz Kuwaita v Arabiji je celo prosil, da naj bi se ves postopek za proglasitev za blaženega pri Slomšku zelo poenostavil. Naj bi ga kar proglasili brez dolgega raziskovanja! To se pa zelo redko zgodi.

■ 70 let je od tega ...

V februarju leta 1896 je stal v lurški kapelici v Moskvi silovlasi ruski jasnovidec filozof Vladimir Solovjev. Ob njem je bila njegova družina in kot priča Nikola Tolstoj. V žaru sveč je molil svojo izpoved k sv. Petru:

»Ti nesmrtni duh blaženega apostola, ti nevidni služabnik Gospodov v vodstvu njegove vidne Cerkve! Ti dobro veš, da rabi Cerkev zemskega telesa za svoje vidno življenje. Dvakrat si ji že dal občestveno telo: najprej v grško-rimskem svetu in nazadnje v germansko-romanskem. Zanj si izvojeval imperij Konstantina Velikega in nato cesarstvo Karla Velikega. Po teh dveh predhodnih utelešenjih čaka Cerkev na svoje tretje in zadnje utelešenje. Ves svet, poln sihe in želja, a brez jasnega spoznanja svojega poslanstva že trka ob vrata svetovne zgodovine. Kakšno besedo mu boste odgovarjali, vi narodi slovanski? ... Ta beseda je resnična vzajemnost narodov in stanov, v socialnem življenju uresničeno krščanstvo in krščanska politika. Ta beseda je svoboda zatiranim, zaščita slabim. Ta beseda je socialna pravičnost in blagodejni krščanski mir...«

-vz.

Številni rojaki in tudi društva so nam pisali za praznike in nam voščili srečno novo leto.

Ker ne moremo vsakemu posebej odgovarjati, se na tem mestu za vse prijateljske besede in čestitke lepo zahvaljujemo in kličemo vsem: Bog daj vsem zdravja, poguma in blagoslova za nadaljnje prizadevanje za čast slovenskega imena v tujini in domovini!

Uredništvo in uprava „Naše luči“.

Otrok v letih razvoja

Pismo jugoslovanskih škofov govori o vzgoji otrok in poleg tega, kar smo objavili zadnjič, pravi tudi to-le:

Z največjo resnostjo obsojamo žalostno navado, da mnogi starši po prvem obhajilu in birmi ne pošiljajo več svojih otrok k verouku. Skrbite, da vaši otroci obiskujejo verski pouk prav do končanega šolanja. Kakor se namreč širi otrokovo splošno znanje, tako se mora poglobljati tudi njegova verska izobrazba. Odraslemu človeku ne more zadostovati tisto versko znanje, ki si ga je pridobil kot otrok, ker se tedaj sreča z vprašanji, kakršna more reševati samo s trdno in zrelo versko razgledanostjo.

Vemo, da se **na žalost tudi še sedaj dogaja, da kdo kljub vsem zakonskim predpisom in ustavnim zagotovitvam poskuša na vse načine omejevati in preprečevati poučevanje verouka. Izjavljamo, da pomenijo ti poskusi kršenje vaših roditeljskih pravic.** Kadar bi se v kakršni koli obliki kaj podobnega zgodilo, se za vsak primer posebej obrnite na nas, pa bomo mi — po svoji pastirski dolžnosti — zavarovali vaše svete pravice, ker so te pravice zagotovljene s pozitivnimi državnimi postavami.

Posebno vam, krščanski starši, polagamo na srce, da pazite na svoje otroke v letih razvoja. To je čas, poln neviht in kriz, čas, ki povzroča mnogo skrbi vašim otrokom, vam staršem, vašim duhovnikom in vašim škofom. Zato tedaj ne smete prepustiti svojih otrok času in razmeram. Pošljite jih k duhovniku, ki jim je učitelj verouka, spovednik in duhovni oče. Vaš otrok bo zaupal cerkvenemu služabniku, če mu boste zaupali tudi vi sami.

V tem času mladina pogosto doživlja duhovne krize, se zave sama sebe, se otrese občutka podrejenosti in išče izvornosti, da bi izrazila naraščanje pomladne življenjske moči. Tedaj je prav posebej potrebno, da vaši otroci z razumom in voljo sprejmejo tisto, česar so se v otroški dobi oklepali predvsem čustveno. Ne pozabite, da je mlademu bitju, ki zavestno stopa v življenje, potreben jasen in zanesljiv kažipot. Ta kažipot mu boste dali vi ob sodelovanju Cerkev.

Dragi krščanski starši! Vaš družinski dom mora biti toplo ognjišče in svet kraj. To pa bo, če bodo starši zgledno živeli. V družini mora vladati ozračje ljubezni, poštenja in miru, da se morejo otroci pravilno razvijati v spoštovanju нравnih vrednot. Biti mora daleč od vsake razbrzdanosti, prepira, kletvine in zmerjanja, ker bo sicer ugasnil ogenj družinske sreče.

Da se v družini lahko razvija pravilna krščanska vzgoja otrok, mora njen dom biti dom molitve, ker se po molitvi združujemo z Bogom, ki je vir vse dobrote, sreče in miru. Najtopleje vam priporočamo, da vpeljete tudi skupno družinsko molitev; ta bo prav posebno znamenje medsebojne povezanosti in vdanosti Bogu.

Iz vsega povedanega jasno sledi, kako vzvišena, odgovorna in sveta je za vas, krščanski starši, dolžnost verske vzgoje vaših otrok. Sprejmite pomoč, ki vam jo nudi Cerkev, ker boste samo tako naredili iz svojih otrok popolne ljudi, izvršili dolžnost krščanske zavesti in dosegli v tem življenju zadovoljnost, v večnem pa plačilo.

Zvestoba v malem

Zvest biti v velikem ni tako težko; težje je v malem, ker prav to pokaže največkrat na človekov značaj. Redek bi bil mož, ki ljubi svojo ženo, da ne bi zanjo skočil v vodo, ko bi se potapljala, ali v ogenj, ako bi bila v goreči hiši; da bi pa pohvalil njeno delo, morda jed, ki ji je dala toliko truda, je pa težje. In vendar priča tudi manjša stvar o njegovi ljubezni.

Vse naše življenje obstoji iz malih dejanj, po svoje brezpomembnih, a vendar sestavljajo naše življenje in kažejo na naš značaj. Le malo ljudi je na svetu, katerih imena se slišijo od časa do časa na svetovnem odru. Vsi drugi smo v senci in več ali manj zadovoljni s ponižnim vsakdanjim delom. Petdeset let po naši smrti nihče več ne bo za nas vedel. Le otrok otroci, ako bodo verno vzgojeni, bodo zmolili »očenaš« za stare starše. Morda bo še naše ime ostalo na samotnem spomeniku na pokopališču.

In vendar je vsaka naša borba v duši proti zlu hkrati boj za življenje in dostojnost v življenju. Isto junaštvo je potrebno za življenje, kot je bilo pri onih, ki so si s tem zaslužili voditeljska mesta ali mučeniško krono. Vsak dan opravljamo svoje vsakda-

nje dolžnosti, majhne so in navidez brez pomena, vsak dan se ustavljamo skušnjavam s pomočjo božjo, z njo se otepamo tudi napak in grehov in še česa zraven. To nas pretvarja v značaje, o katerih nihče ne bo pisal, da so slavni ali priljubljeni, pač pa bodo plemeniti in moralni.

Ako gledamo na vse, kot gleda Bog na stvari, potem ni ničesar tako velikega in niti tako malega, da ne bi zmerili. Vrednost vsakega našega dejanja zavisi od namena in ne po odličnosti, ki naj bi ustvarjala veličino. Nič ni tako majhnega, da ga namen ne bi napravil velikega.

Saj veste za vdovo v templju, na katero opozarja Kristus sam. Njen dar je bil po denarni vrednosti le novčič, po motivu pa je bil nekaj velikega. Kolikim je v zgodovini vdihnil ta motiv dobro delo!

Naša vest ne pozna izrazov »veliko« in »majhno«, ampak le dobro in slabo. Tako bo tudi človek sojen ne po tem, kaj je storil v življenju velikega, ampak po tem, ali je bilo dobro ali slabo.

Moški so bolj nagnjeni, da vrše svoja dejanja ob velikem trenutku in s tem zaslužijo naslov junakov. Žene pa svoje žrtve nekako razmečejo v življenju in jih razmnože v sto malih drobnih dejanj, ki sestavljajo požrtvovalnost. Pomislimo samo na matere, katerim je ves svet njihov otrok!

Tudi v duhovnem življenju je lažje napraviti enkratno veliko dejanje kot pa prenašati vsakdanje težave in knižati svoje meso v neurejenih čustvih in težnjah. Zaradi navidezne nepomembnosti in pogostega ponavljanja so majhne dolžnosti marsikdaj težje kot velike. Lahko pa privede nezvestoba v malem v nezvestobo v velikem. Vsaka najmanjša stvar ali dejanje, ki loči dobro od slabega, je moralnega značaja. Čut za dobro in slabo se oslabi v malih stvareh, napravi človeka nevrednega zaupanja, trga vezi, ki družijo ljudi med seboj, in seveda nasprotuje božji ljubezni, ki naj veže vse ljudi med sabo.

Koliko je primerov, ko so ljudje krenili s prave poti! Tudi v gospodarskem kriminalu se začne z malim. Vsi oni, ki so izkoristili svoj položaj ali so poneverili večje vsote, so začeli z malim. Podrli so steno med dobrim in slabim. Ako postane pravilo »samo, da me ne dobe«, potem ni meje, a tudi v morali morajo biti jasni pojmi.

Iz malih stvari obstaja vseмир. Sonce zbere vlago in drobne dežne kaplje namakajo

zemljo. Iz drobnih listkov se sestavlja velik cvet. Čas je tako dragocen, da ga merimo s sekundami. Zvezde ne skačejo po vesoljstvu, ampak teko po natančno določenih poteh. Ni več važno, kako hitro in kod, važno pa je, da teko v redu.

Ako bi ljudje hranili svoje moči le za velika dejanja, bodo le malo napravili. Veliko se dosega preko malega. Magnetična igla je le majhna stvar, a vodi velike ladje v varna пристanišča.

V vsakem našem dejanju je ali pokorščina ali upor. Je lahko izraz pokorščine do Boga in od Boga hotene poti za nas, a prav tako je lahko tudi upor božjim zapovedim. Zato je treba paziti na vsak korak in živeti vsak trenutek svojega življenja, da bomo izpolnili pot na zemlji, na kateri ni — če tako pomislimo — prav nič majhnega, ako je po volji božji.

-nk.

ŠMEH JE ZDRAV

»Koliko pa je stara tvoja sestra?« sprašuje gospa malega Borisa, ki je vozil svojo sestrico v vozičku.

»Model 1963!« se glasi odgovor tehnično podkovanega Borisa.

*

Tine in Tone stojita pred gledališko blagajno:

»Kaj praviš, Tone, ali ni tri nove dinarje za en prostor malo preveč?«

»Prav imaš, Tine. Spijva raje steklenico vina, teater imava pozneje doma zastoj.«

*

Bobi sedi v brzcu. V kupeju sedi le en sam potnik.

»Ali se peljete v Zagreb?« vpraša Bobija.

»Da,« kratko odvrne Bobi.

»In kaj boste v Zagrebu?« radovedno sprašuje sitni potnik.

»Izstopil bom.«

*

Ko je Churchill praznoval 82. rojstni dan, mu je eden fotografov malce nerodno čestital: »Sir Churchill,« je rekel, »upam, da vas bom lahko tudi fotografiral, ko boste praznovali 100-letnico rojstva.«

Stari je premeril fotografa in menil z jedkim nasmehom: »Zakaj pa ne, mladi mož? Saj ste videti še kar zdravi in čili!«

don kamilo in pepon ²

Italijanski pisatelj Giovanni Guareschi v humoristični obliki popisuje svojevrstne ljudi Srednje Italije v dogodkih iz časov po drugi svetovni vojni. Nastopajo predvsem tri osebe: župnik don Kamilo, župan komunist Pepon in Kristus križani.

Proglas

V župniji don Kamila je bil tudi človek z imenom Barchini. Imel je v svoji delavnici dve vrsti črk in mali stroj »Minerva 1870« za razmnoževanje tiskovin. Toda vsa ta skromnost ga ni motila, da ne bi nad vrata delavnice postavil mogočen napis »Tiskarna«.

Barchini je potrkal na vrata don Kamila in vstopil. Morale so biti zelo važne zadeve, kajti zelo dolgo ga ni bilo potem iz župnišča. Ko je končno le odšel, se je zapodil don Kamilo na vrat na nos h Kristusu.

»Važne novice!« je vzkliknil. »Jutri bo naš sovražnik objavil proglas, ki ga tiska Barchini. Ta mi je sedaj prinesel krtačni odtis. Poslušaj, Jezus, ali se ne bere zanimivo:

„Prvi in zadnji opomin!

Spet je snoči neznana zlobna roka napisala na občinski oglasni deski hudo žalitev. Naj neznani nesramnež spregleda! Noči se pač poslužuje zato, da izziva in, kdor koli naj bo, naj ve, da se bo kesal, ko bo že prepozno, če takoj ne preneha.

Vsako potrpljenje ima svojo mero.

Tajnik odbora: Jože Botazzi.«

Don Kamilo se je smejal prav od srca.

»Kaj se ti zdi, ali ni sijajno sestavljeno? To bo jutri smeha, ko narod zve, da Pepon sestavlja proglaš.«

»Don Kamilo, ni prav, da se norčuješ iz človeka, ki s slovnico nikdar ni sklenil miru. Kot duhovnik bi moral, namesto da se smeješ, biti žalosten zaradi grdega tona, v katerem je sestavljen grozilni proglas.«

Don Kamilo je zložil papir s proglasom in ga potisnil v žep. »Gospod, to se ti ne sme zdeti nič čudnega, saj ti ljudje itak ne znajo drugega kot rabiti silo.«

»Že,« je pripomnil Kristus, »a kljub vsej vihravosti se mi Pepon ne zdi tako slab človek. Če grozi v proglasu, mora imeti nekoga pred očmi, ki ga je dejansko žalil. Kaj praviš, kdo bi utegnil to biti?«

Don Kamilo je skomignil z rameni.

Toda Kristus se ni dal odpraviti.

»Pepon govori o hudi žalitvi, ki jo je snoči nekdo napisal na občinsko desko. Ali bi mi ti mogel povedati, v čem je ta žalitev? Ko si šel snoči kupovat cigare, ali nisi morebiti tudi šel mimo tiste deske? Don Kamilo, pomisli malo!«

»Dejansko, šel sem mimo,« je don Kamilo odkritosrčno priznal.

»Dobro! In ti ni prišlo na misel, da bi malo postal?«

»Postal ravno nisem, le bežno sem pogledal proti deski. Ali sem ravnal nápak?«

»Gotovo ne. Je že prav, da smo na tekočem o tem, kar govori, piše in misli naše ljudstvo. Vprašal sem te le zato, ker sem hotel vedeti, če nisi odkril kake tuje pisave, ko si se bil za trenutek ustavil.«

Don Kamilo je odkimal. »Prepričan bodi, da nisem videl ničesar posebnega, ko sem prebral objave na občinski deski.«

Kristus se je zamislil. Čez čas je nadaljeval: »In ko si se odstranil, ali si morda tedaj kaj posebnega opazil?«

Don Kamilo se je skušal zbrati.

»Da, sedaj se spominjam! Na pritrjenem listu je bilo nekaj črk napisanih z rdečim svinčnikom. Sedaj pa moram iti! Zdi se mi, da so v pisarni ljudje.«

Toda Kristus se ni dal ugnati.

»In kaj so vsebovale tiste rdeče črke?«

Don Kamilo je začel jecljati: »Roka se mi je dvignila sama od sebe, pa sem napisal: ‚Pepon — osel!‘ Oprosti, Gospod, saj priznam: neumnost sem naredil. Toda sedaj bo storil Pepon še drugo, veliko večjo, ko bo dal objaviti proglas.«

»Saj to je prav tisto žalostno,« je vzkliknil Kristus. »Včeraj si ga imenoval za osla samo ti, jutri mu bo tako dejala vsa vas. In to po tvoji zaslugi. Ali se ti zdi to v skladu s krščansko ljubeznijo?«

»Že, že,« je skušal don Kamilo pomiriti Kristusa. »Toda politično bomo mnogo pridobili.«

»Ne zanima me politika, kadar gre za dobro ime bližnjega,« je bil Kristus že kar hud. »Ali res meniš, da je junaštvo zbijati šale na račun človeka, ki ni naredil več kot treh razredov ljudske šole!«

Don Kamilo je postal ponižen. »Toda, Gospod, če je tako s krščansko ljubeznijo, mi povej, kaj naj storim, da bo zadeva pokopana!«

»Nisem bil jaz tisti, ki je napisal ‚Pepon — osel!‘. Kdor je grešil, naj še pokoro za

greh dela! Sam premisli, kako si boš pomagal iz blata!»

Don Kamilo je začel razburjeno korakati po sobi gor in dol. Čez čas se je obrnil h kipu Matere božje in jo nagovoril: »Marija, pomagaj mi iz zagate!»

»Ta zadeva pa spada izrecno v področje mojega Sina,« mu je šepetaje odgovorila nebeška Gospa. »Prav nič ti ne morem pomagati.«

»Pa mi daj vsaj dober nasvet!«

»To pa bom skušala storiti.«

*

V tistem hipu je nepričakovano prisopihal sam voditelj rdečih, Pepon.

»Čujte, reverendo, ne prihajam to pot iz političnih razlogov. Gre za kristjana, ki je v zadregi in prihaja k duhovniku s prošnjo, da mu modro nasvetuje. Ali smem povedati, za kaj gre?«

»Poznam svojo dolžnost. Koga si umoril?«

»Don Kamilo, nimam navade moriti,« je krotko odgovarjal Pepon. »Kvečjemu dam od časa do časa kako klofuto, če mi kdo pretirno stopi na moja kurja očesa.«

»A tako! Kako pa kaj napreduje tvoj Svobodan Kamilo Lenin?« ga je porogljivo vprašal don Kamilo. Tedaj se je Pepon spomnil krtačenja, ki ga je bil svoj čas deležen pri krstnem kamnu.

»Udarci so, don Kamilo, kakor trgovsko blago. Eden jih daje, drugi pa sprejema. Pa to pot ne gre za klofute. V naši vasi imamo zlikovca, pravega Judeža Iškarijota, ki se zabava s tem, da vsakič, kadar pritrđimo na občinsko desko proglas z mojim podpisom, pripiše: ‚Pepon — osel!‘«

»In to je vse?« je vprašal župnik. »Kaj posebno tragičnega ta pripis gotovo ni.«

»Rad bi vedel,« se je branil Pepon, »če bi vi še tako mislili, ko bi skozi dvanajst tednov vsako jutro odkrili na farni oglasni deski napis: ‚Don Kamilo — osel!‘«

»Tvoja primera ne drži, kajti ni vseeno, če imenuješ osla božjega duhovnika ali pa voditelja skupine iz norišnice spuščениh bedakov,« je pripomnil don Kamilo. »Sicer pa, ali kaj sumiš, kdo bi utegnil biti pisec tako posrečene misli?«

»Bolje bo, da ne sumim nikogar,« je divje odgovoril Pepon. »Če odkrijem zlikovca, bo ta baraba dobil oči, ki bodo še bolj črne kot njegova duša. Že dvanajstič se me je ta razbojnik sposodil in zase sem prepričan, da je vedno isti. Zato sem se odločil, da ga javno posvarim; kajti če mi pride v roke, bo doži-

vel potres v Messini. Dal bom namreč natisniti proglas na narod in ga pritrđil na vse ogle, da zve on in vsa njegova sodruga, kaj mislim.«

Don Kamilo je zamahnil z roko.

»Misel ni slaba, toda mene ne zanima. Saj nisem tiskar. Obrni se na kakega črkostavca, ki ti proglas postavi.«

»To sem že storil. Toda ker ne bi želel postati zaradi proglasa še enkrat osel, želim, da mi proglas pregledate, preden ga Barchini začne tiskati.«

»Barchini ni noben nevednež. Če bi odkril kaj napačnega, bi ti bil že rekel.«

Pepon se je na glas zasmejal. »Barchini je zagrizen klerikalec. Hočem reči, črn reakcionar, tako črn kot njegova ostudna duša in čeprav bi opazil, da pišem namesto ‚teško‘, ‚teško‘, bi mi ničesar ne dejal, samo da bi se ljudje smejali mojim pravopisnim napakam.«

»Žakaj pa ne daš svojega sestavka prebrati kakemu svojih sodelavcev?«

»Še tega bi bilo treba! Ali ne veš, da mora voditelj vedno ohraniti ugled pred podrejenimi, poleg tega pa znajo oni še veliko manj abecede kot jaz.«

»Prav! Bom pa pregledal, kaj si napisal,« se je vdal don Kamilo.

Hitro je preletel vrstice in nato dejal: »Pepon, veliko besed pišeš narazen, ki bi morale biti vezane med seboj. Ne znaš ločiti, kdaj se bere ‚s‘ oziroma ‚z‘ in kdaj se piše ‚š‘ ali ‚ž‘. Poleg tega je ton pisanja preveč divjaški.«

»Divjaški?« je zavpil Pepon. »Dva slovarja skupaj nimata dovolj besed, ki bi jih bilo treba povedati temu prekletemu lopovu, temu razuzdancu, temu izzivalnemu banditu.«

Don Kamilo ni dejal ničesar. Le rdeč svinčnik je vzel v roke in besedilo temeljito spremenil. Žalostno je gledal Pepon na list, poln popravkov in pripomnil: »In če pomislim, da mi je ta lopovski Barchini, ta črni reakcionar, dejal, da je vse v redu! Koliko sem vam dolžan?«

»Nič! Domov pojdi in nikomur ne pravi, da si bil pri meni. Ne bi rad, da bi me proglasili za tiskovnega šefa rdeče propagande.«

»Že prav, gospod. Toda nekaj jajc vam bo prav prišlo. Že jutri vam jih pošljem.«

*

Pepon je odšel in don Kamilo je smatral za primerno, da pred spanjem pozdravi še Kristusa.

»Hvala ti, ko si ga navdihnili, da je prišel k meni.«

»Nekaj sem le moral storiti zate, saj si moj služabnik. In kako si uspel?« je vprašal Križani.

»Dobro, dasi ga je bilo težko prepričati. In najlepše je to, da prav nič ne slutijo, kdo naj bi bil pisal ‚Pepon — osel!‘.«

»In vendar ve prav dobro. Ve, da si bil ti, vseh dvanajstkrat samo ti. Dvakrat te je celo videl. Toda poslušaj sedaj, kaj ti bom povedal: Premisli se v bodoče vsaj sedemkrat, preden boš še napisal ‚Pepon — osel!‘.«

»Kadar bom šel iz hiše, bom svinčnik vedno pustil doma,« je slovesno obljubil don Kamilu.

»Amen!« je Kristus smehljuje zaključil razgovor.

Skrivnostni požar

Že nekaj let ni imela hiša vrh strmega griča blizu vasi nobenih prebivavcev. Zadržani, ki so v njej živeli, so pobrali vse, kar so mogli. Celu ves les so odnesli. Ostal je le velik sklad zloženega kamenja.

Zato so se prebivavci vasi tembolj začudili, ko je ta hiša sredi deževne noči nenadoma začela goreti. Niso mogli razumeti, kako morejo kamni goreti kot les.

Mnogo radovednežev je celo zapustilo vas in šlo bliže h griču, da si ogenj natančneje ogledajo. Med njimi je bil tudi don Kamilu.

»Kaj se vam zdi, gospod župan?« je začel don Kamilu razgovor. »Nerazumljiv tale požar! Nekomu se je najbrž zazdelo primerno praznovati kakšen datum vaše slavne revolucije, pa je staro hišo napolnil s slamo in jo zažgal.«

»Kaj jaz vem!« je bil župan za čuda krotak in nemiren.

Don Kamilu je bila Peponova zadrega všeč. Zato je dražil še naprej. »Lep župan, ki ne ve, kaj se praznuje v njegovi občini!«

Tisti trenutek je veter prinesel oblak dima vse do ljudi, ki so požar opazovali. Začudenje je bilo splošno.

»Ta dim ne diši po slami, temveč po petroleju,« so ugotavljali. In že so nekateri hoteli steči h goreči hiši in se prepričati z lastnimi očmi.

Pepon jih je odločno zadržal. »Ne delajte neumnosti! Morda so čete, ki so se umikale na koncu zadnje vojne skozi našo vas, pustile v hiši kako zalogo nafte ali petroleja. Nič se ne ve, zato bodite previdni.«

Don Kamilu je prasnili v smeh.

»Mene s to pravljico ne boš prepričal. Hočem videti, kaj se pravzaprav tam dogaja.«

Že se je odtrgal od ljudi in z naglimi koraki usmeril proti griču. Ni še hodil sto korakov, ko ga je rdeči župan dohitel. Pograbil ga je za rame in dejal: »Nazaj, don Kamilu!«

Don Kamilu se je obrnil, visoko zravnal, položil roke v bok in zarentačil: »Kdo ti daje pravico, da se vmešavaš v moje zadeve?«

»Služba župana, ki jo opravljam. Ne morem dovoliti, da si moj podanik brez potrebe izpostavi življenje.«

»Izpostavi življenje? Le kje je videti kako nevarnost?«

»Za božjo voljo,« je prosil Pepon, »ali res nič ne vonjate duha po petroleju? Sam Bog ve, kaj vse je skritega v tisti hiši.«

»In ti, kaj veš ti o tej hiši?« ga je don Kamilu nezaupljivo motril.

»Jaz? Jaz ne vem sicer ničesar, toda kot župan moram biti previden in predvidevati najslabše.«

Don Kamilu se je na glas zasmel . . .

»Vem, kaj te žuli, Pepon. Nočes, da bi tvoji pristaši videli, da je nazadnjaški župnik bolj pogumen kot ti.«

Pepon je od besa stisnil pesti.

»Tega si ne pustim reči! Moji ljudje so me videli, kako sem se boril v hribih.«

»Že, že! Toda tu si v ravnini. In strah v ravnini je različen od onega v hribih.«

Pepon je pljunil na tla, si izbočil prsi in odkorakal proti kraju požara. Don Kamilu ga je nekaj časa gledal, potem pa stekel za njim, ga zgrabil za roko in zavpil: »Stoj! Niti koraka dalje!«

»Briga me vaš ‚stoj!‘« se mu je Pepon izvil izmed prstov in dodal: »Doma vas čakajo georgine, da jih zalijete. Jaz pa grem naprej. Bomo videli, koga izmed naju je strah.«

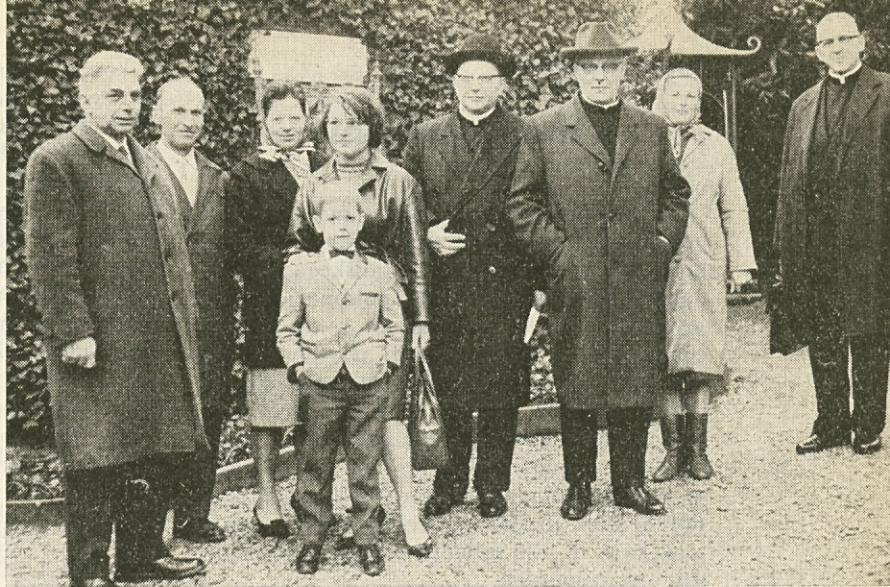
Don Kamilu so ob teh besedah roke nenavadno močno zsrbele. Pa se je spomnil o pravem času, da je župnik. Zato je stisnil jezik za zobe, se zravnal in se postavil zraven Pepona. Nato sta skupno nadaljevala pot.

Tedaj se je zaslišal glas, ki se mu nista mogla upreti: »Hitro nazaj, dokler ni prepozno.«

Ubogala sta brez premisleka. Čez deset sekund je počilo kot iz topa in hiša na vrhu griča se je razletela na vse strani.

Pepon in don Kamilu sta se spet srečala sredi poti proti vasi. Cesta je bila prosta ljudi, kajti vsi so ob eksploziji pobegnili domov in se poskrili.

Ko so bili slovenski škofje v Lisieux-u v Franciji, so v družbi nekaterih Slovencev obiskali hišo sv. Male Terezike. (Od leve na desno: dr. Držičnik, dr. Pogačnik, dr. Jenko).

Hodila sta nekaj časa brez besed. Pepon je bil prvi, ki je smatral za potrebno, da nekaj reče:

»Bilo bi veliko bolje za vso vas, če bi vas ne bil oviral, ko ste hoteli priti do ognja!«

»Isto sem mislil jaz o vas,« je odgovoril don Kamilo. »Res škoda za tako sijajno priliko!«

»Če bi vas ne bil zadržal,« je dejal Pepon, »bi bil mogel prisostvovati čudovitemu prizoru, ko bi vse vaše kosti — in nimate jih malo — mogočno frčale na vse strani neba.«

»Mislim, da se to ne bi nikdar zgodilo,« je don Kamilo brezbrizno odgovarjal. »Vedel sem, kje bi se moral ustaviti, da ne bi prišlo moje življenje v nevarnost.«

»Kako? Vedeli ste? Kaj ste vedeli?«

(Drugič nadaljevanje)

Nekaj veselih

»Prosim, gospod profesor, kako je z mojim sinom v zemljepisu? Jaz v njegovih letih sicer nisem bil posebna luč v tem predmetu.«

»Zgodovina se ponavlja, tovariš generalni direktor,« odvrne ljubljanski profesor.

*

»Kaj vam je padlo v glavo, da ste svojo nevesto tako neusmiljeno pretepli?«

»Ker povsod razlaga, da sem brutalen, gospod sodnik.«

*

Sodnik: »Koliko ste stari, tovarišica?«

»Triindvajset let.«

»Oprostite, pred sodiščem morate pa že

točno povedati starost. Torej triindvajset let in koliko mesecev?«

»Triindvajset let in šestindevetdeset mesecev.«

„Rekorditis“

Ljudje se borijo dandanes za čudne dosežke!

V Breaux Bridgu je Andrew Thevenet pojedel pri tekmovanju 14,85 kg morskih rakov. V Avstraliji je temu podoben junak pospravil v 40 minutah 48 trdo kuhanih jajc. Prvi na svetu v »pospravljanju« ocvrtih pišk je gotovo 36-letni Amerikanec iz Georgije (tehta samo 125 kg!), ki je v 7 urah zmogel 7,50 kg pečene in ocvrte perutnine.

Pa tudi na drugih področjih doživljamo »ganljive« rekorde.

Mali Terry Meece je 42 ur nepretrgoma bobnal na svoj otroški boben (ubogi sosedje!). Svoj lastni rekord 864 ur igranja na klavir je potolkel Heinz Arntz, ko je brez prestanka igral 1001 uro na pomilovanja vreden instrument. Zastavo v tej vrsti pač nosi Dixie Blandy, ki je v Stockholmu splezal na 16 metrov visok drog za zastavo in predsedel gori 124 ur. Za ta junaški podvig je dobil 50.000 mark nagrade.

Vsi ti zgledi dokazujejo, da so tudi izven norišnic ljudje zmogni, da se priborijo ozioroma prigrizejo do velikih dosežkov v neumnostih. Pri vsem tem pa je obžalovanja vredno, da mnogi, žal premnogi, niti s prstom ne mignejo, ko je treba podpreti kaj dobrega.

moji spomini

Ko sem bil star sedem let, je moja mamica podedovala po svojem bratu Janezu Torij, ki je bil v Ameriki za katoliškega misijonarja, pa je umrl, sedemsto goldinarjev. Bilo je sedem bratov in sester in so dobili vsi enako. Vsi so bili tega veseli, posebno pa pri nas, ker je število otrok naraslo na sedem. Oče in mati sta sklenila, da kupita večje posestvo, da bi s tem lažje živelo toliko ljudi. Prodali so ljubo rodno hišo in z dobljenim in podedovanim denarjem kupili večje posestvo, kjer je bilo pa veliko dela in malo ječa, kajti ni bilo sadnega vrta ne obdelanih njiv ne vinograda.

Začeli smo vse iznova, ampak letine so bile slabe. Težko je bilo preživljati toliko ljudi. Kopali smo spet celino, delali njive, travnike, nova pota, popravili hlev, napravili nov vodnjak. Napravili smo apnenico, da smo imeli apno doma. Sezidali smo novo hišo in hlev za svinje. Večkrat smo bili lačni. Mati so skuhali fižola, ga dali vsakemu po eno pest in šli smo spet okoli ogla, vsak na svoje delo. Večkrat smo spekli krompir namesto kruha, pa bili smo veseli, samo da smo bili siti. Kako je bilo vse dobro, kar smo dobili! Primanjkovalo je obleke in obuvala, kajti za denar je bila trda. Čevlje smo nosili samo ob nedeljah in pozimi; drugače smo hodili bos, čeravno je bilo včasih mrzlo, da nas je pošteno zeblo. Ko sem pasel živino in ovce, — bilo je mrzlo in padal je dež, da sem bil premočen do kože, — sem se pritožil pri očetu, da sem moker. Rekel je, da to nič ne stori, »boš pa bolj zrasel, če boš moker.« In res sem hitro zrasel, da sem danes velik in vsi moji bratje in sestre tudi. Vseh otrok nas je deset; vsi so čvrsti in zdravi in na to je bil moj oče zelo ponosen. Danes, ko to pišem, še vsi živimo ter smo vsi že poročeni, vseh deset.

Tako smo delali od zore do mraka in večkrat še ponoči mlatili na stroj. Spominjam se, da bi sestre, ki so bile že velike, rade imele lepo obleko, ali denarja je bilo malo.

Oče in mati sta polagoma pešala. Jaz sem postal star 13 let. Prišla je jesen in mislil sem, kje bi zaslužil kaj denarja in obleke. Če smo šli odrasli otroci kam v taberh, smo pri sosedih bolj malo zaslužili. Bilo je

to komaj za milo in sol. Kot najstarejši sin sem želel iti po svetu, kot je pri nas navada, da bi vsaj nekaj zaslužil za obleko in da bi mi ne bilo treba stradati. Govoril sem z očetom in dali so me učiti za peka v Radeče, kjer je bilo pa le dosti kruha, a obleke nič. Oče mi je ni mogel kupiti in mene je bilo kar sram hoditi razstrgan, posebno po trgu, ko sem nosil kruh v velikem košu, imenovanem »betlehem«, bolj velikem, kot sem bil jaz. Trg Radeče leži ob Savi pri Zidanem mostu, kjer je veliko trgovin in gostiln, lepa nova cerkev, okrajno sodišče, zdravnik, hranilnica, velika šola, parni mlin in tvornica usnja. Skozi trg teče potok Zapota, ki se izliva v Savo.

Če sem dobil včasih kakšen krajcar v dar, ko sem bil priden, sem ga skrbno spravil za obleko, včasih pa dal očetu za kakšen tobak. Premišljeval sem, kam bi šel, da bi kaj več zaslužil. Toda za to sem bil še premlad. Spomladi sem zopet odšel domov pomagat delati.

Jeseni sem potem odšel v Hrastnik v steklarno, kjer so mi dali delo nosača steklenic. S tem sem zaslužil šest kron na mesec in dobro hrano. Ali kaj mi je pomagalo šest kron na mesec, ko sem raztrgal več obleke, kot sem jo zaslužil. V steklarni je bila namreč strašna vročina pri peči, kjer teče steklo kot vrela smola. Delali smo osem ur na dan. Pri vsaki mizi smo bili po navadi trije; a bila je taka vročina, da smo trije spili vode po dvanajst litrov na »šiht« in še kavo povrhu. Strašno je trpljenje za steklarske delavce; zato noben steklarski mojster ne doživi starosti. Njihovo delo je premalo plačano, ker se morajo dobro hraniti, drugače prehitro omagajo.

Ravno sem se malo privadil, da sem že delal male steklenice, pa sem začel misliti, da ne bom dolgo živel, če bom tukaj ostal. Odšel sem spet domov. Bila je ravno pomlad in je bilo doma dosti dela. Delali smo potem vse poletje, a v jeseni, ko bi bilo treba žeti, je prišla toča in vse razbila, da nismo imeli kaj. Jokali smo se vsi, ker smo delali spet eno leto zastonj. Prosil sem očeta, da bi mi preskrbel delavsko knjigo, katere do takrat še nisem imel, a oče s tem niso bili zadovoljni. Rekli so mi: »Ti boš ostal doma in meni pomagal.« Jaz pa sem bil drugega mnenja, ker sem že malo poizkusil pri drugih ljudeh.

Številka trinajst

Nato je naenkrat prišlo do popisovanja ljudi po vsej Sloveniji. Tudi moj oče je moral prijaviti svojo družino. Ko je prišel od popisovanja domov, je pravil, kako je bilo pri popisovanju. Rekel je: »Moški spol je skupaj na enem listu, ženski pa skupaj na drugem. In to ne pomeni nič dobrega.« Odšel sem v omaro, kjer je visel očetov suknjič in pogledal v žep, kje neki ima tisti list, ki nič dobrega ne pomeni. Znal sem dobro brati, čeprav ni bilo lepo pisano.

Na omenjenem listu je bilo zapisano očetovo in moje ime, kdaj je bil kateri rojen in kam je pristojen. Prišle so mi čudne misli v glavo. Ker mi oče ni dovolil, da bi dobil delavsko knjigo, sem vzel tisti listek in teden pozneje odšel z njim k županu, rekoč, da me je poslal oče. Prosil sem ga, naj bo toliko dober in naj mi napravi delavsko knjigo. Ubogal me je, vzel knjigo iz predala ter obstal. Rekel mi je: »Fant, žal mi je zate. Nikoli ne boš v življenju srečen, kajti dobiš knjigo številka trinajst. Jaz mu seveda tega takrat nisem verjel. Ali danes moram to verjeti! Sam sem se prepričal in Vam, dragi bralci, tudi pišem v tem listu resnično zgodbo mojega življenja, ki ni bilo srečno. Kar Vam pišem v tem spisu, je resnica.

Štirinajst dni pozneje sem že dobil delavsko knjigo od občinskega sluga za osemdeset krajcarjev, podpisano od okrajnega glavarstva v Krškem. Bil sem zelo vesel in mislil sem si: »Sedaj mi je odprta pot v svet.«

Bilo je v jeseni leta 1909. Poiskal sem svojo obleko skupaj in še drugo, kar sem imel. Pobasal sem vse skupaj v mali koš, katerega sem sam naredil, dal v koš še nekaj krompirja, pa hajdi v Trbovlje vprašat za delo. Ker je pa Trboveljska premogokopna družba ogromno podjetje in vedno rabijo ljudi, posebno mlade fante, sem takoj dobil delo na pralnici premoga za Savo.

Opišem vam to moderno poslopje, kjer se čisti premog. Trboveljska premogokopna družba je bila pred vojno zvezana z avstrijsko Alpine-Montan-Gesellschaft s sedežem v Gradcu ter je avstrijska vlada imela velike interese v Trbovljah. To je bilo zaradi tega, ker leži Trbovlje ob glavni progji, ki vodi z Dunaja v Trst. Tako so tudi postavili ob železnici veliko, moderno čistilnico za premog z veliko železniškimi tiri, veliko vodno črpalno, katera žene po železnih rovih vodo čez hrib, imenovan Bukava gora, v Trbovlje. Tam jo rabijo za »šlemanje« po jami in za

druge potrebe. Zraven so napravili tudi ogromno električno centralo, ki daje električni tok ter razsvetljuje mesto Trbovlje in ogromne delavske »kolonije«. Toda zdaj naj se vrnem k opisu čistilnice premoga. Čistilnica je ogromna železna stavba, kjer so predvsem skladišča za očiščeni premog. Izdelujejo premog šest vrst, kateri je zelo dobre kakovosti. Pod hribom Bukova gora, ravno pred čistilnico, vodi rov v Trbovlje, imenovan »Save Stolen«. Po tem rovu prihaja ves premog, kar ga proizvaja družba, avtomatično in direktno na čistilnico k železnici Dunaj—Trst. V čistilnici so vparji, kjer se preobračajo s premogom napolnjeni vozički, imenovani »hunti«. In to po tri do štiri tisoč na dan! Pod vparjem so ogromna vozila, katera potem odvažajo premog na vse strani, k retarjem v velike mlinske »trihrtarje«, od tam pa spet na razne žlebove, kjer se premog pere in od tam odhaja v skladišča. Ta držijo po več velikih železniških vagonov.

Pod čistilnico je veliko železniških tirov. Dve Terezine-stroji premikajo velike vagonne ter jih prevažajo sem in tja kot škatle žveplenk. Vse gre z električno silo. Pod vsakim skladiščem je avtomatična tehtnica, katera pokaže, koliko ton premoga je v vagonu. Pod skladiščem je vzvod, na katerega se malo pritisne in v nekaj minutah je vagon napolnjen z deset ali dvajset tonami premoga. Na levo in desno od čistilnice sta dva železna mosta, pod katerima se spravlja premog za vlake. Vsak stroj lahko v par minutah dobi premog in vodo. Ta naprava je bila posebno koristna v vojnem času. Ako pripelje vlak v Trbovlje pod čistilnico recimo trideset praznih vagonov, so napolnjeni in stehtani v eni uri. To je eno najmodernejših podjetij premoga v vsej Jugoslaviji. V njem se lahko nakoplje toliko premoga na dan kot v vseh ostalih 56 rudnikih v Jugoslaviji. V Trbovljah na Doberni celo od zunaj kopljejo premog in ga polnijo z velikimi železnimi zajemalkami.

Pred prvo vojno je delalo v Trbovljah približno šest tisoč ljudi. Koliko jih še danes

Minka gre k zdravniku, ker ji zadnje čase srce zelo močno bije. Zdravnik jo temeljito preišče.

»Ni tako hudo, gospodična. Zelo zdravo srce imate. Vaše srce bi hotel imeti!«

»Gospod doktor,« zajeclja Minka presenečeno, »sem še prosta!«

dela, mi ni znano. Tako sem vam opisal moderne naprave v Trbovljah za Savo, kjer sem delal. Sedaj pa hajdi v Trbovlje! Mesto leži v dolini, med tremi hribi, oddaljeno pol ure od postaje. Marsikateri si je mislil, ko se je peljal mimo, kje so vendar Trbovlje, ko je toliko slišal že o njih, a videl samo hribe. Zato Vam jih bom opisal.

Na kolodvoru Trbovlje vidimo malo železnico, katera vozi delavce iz Trbovelj v čistilnico premoga in obratno, razni material ter živila za delavce. Ti se radi poslužujejo zadruga in konzuma, kjer lahko dobijo živila na knjigo, če delajo. Pri kolodvoru vidimo veliko cementno tovarno, kjer izdelujejo dvoje vrst cementa, Portland in Germain. Tovarna je moderna, z velikimi električnimi mlini in pečmi, katere se kurijo s premogom. Kamenje in drugo dovažajo iz kamnoloma na Vodah, kjer je kamenje izvrstno za cement. Po dolini teče mali potok, ob katerem se vije bela cesta, posuta z drobnim peskom, ki ga kopljejo v kamnolomu ob cesti. Ob cesti rastejo razna drevesa, posebno jagnjedi, divji kostanji in drugo. Med temi so lepe večnadstropne hiše, v večini lastnina premogokopne družbe, in v njih stanujejo delavci-rudarji. Hiše so moderno zidane ter imajo električno razsvetljavo. Ob cesti je tudi več trgovin, a še več gostiln, kjer pridni rudarji gasijo žejo in spirajo suha grla in prah, katerega se navžijejo po vročih jamah. Žal premalo zaslužijo pri tako težkem delu pod zemljo.

Na Vodah je prva pošta, kjer je tudi rudniški urad, restavracija, več trgovin in gostiln, dve šoli in lepa bolnišnica. Tam je središče Trbovelj. Malo naprej vidimo lekarno, dva velika delavska doma, kjer se rudarji zbirajo v velikih dvoranah ter gojijo glasbo, petje, dramske prireditve in telovadbo. Trboveljska delavska godba in pevci so znani ne samo v Jugoslaviji temveč tudi izven nje. Delavci imajo tudi svoje zadružne trgovine in gostilne. Ob levi in desni strani doline je vse polno delavskih hišic, kolonij, in tudi precej zasebnih hiš z lepimi vrtovi. Vsak rudar ima lep vrt, kjer prideluje ob prostem času zelenjavo in sočivje za družino.

Ko gremo naprej po dolini, vidimo kino, lep Sokolski dom, ki pa ni bil mnogo obiskovan. Na levi vidimo moderno bolnišnico z več nadstropji, ki ima lepo sončno lego in vrt, po katerem se sprehajajo bolni rudarji. Bolnica je last rudnika. Ob cesti na levo stoji hiša, v katero je vzdana plošča v spo-

min slovenski materi gospe Dimnik, ki je bila vse življenje vzorna Slovenka v čast in vzgled vsem rojakom. Doživela je visoko starost in združenje Jugoslavije. Velikokrat me je tolažila v nesreči, dajala mi slovenske knjige in mi vzbujala slovenskega duha. Ko je umrla, je imela krasen pogreb, da kaj takega še ni videlo Trbovlje. Bodi ji lahka rodna zemlja!

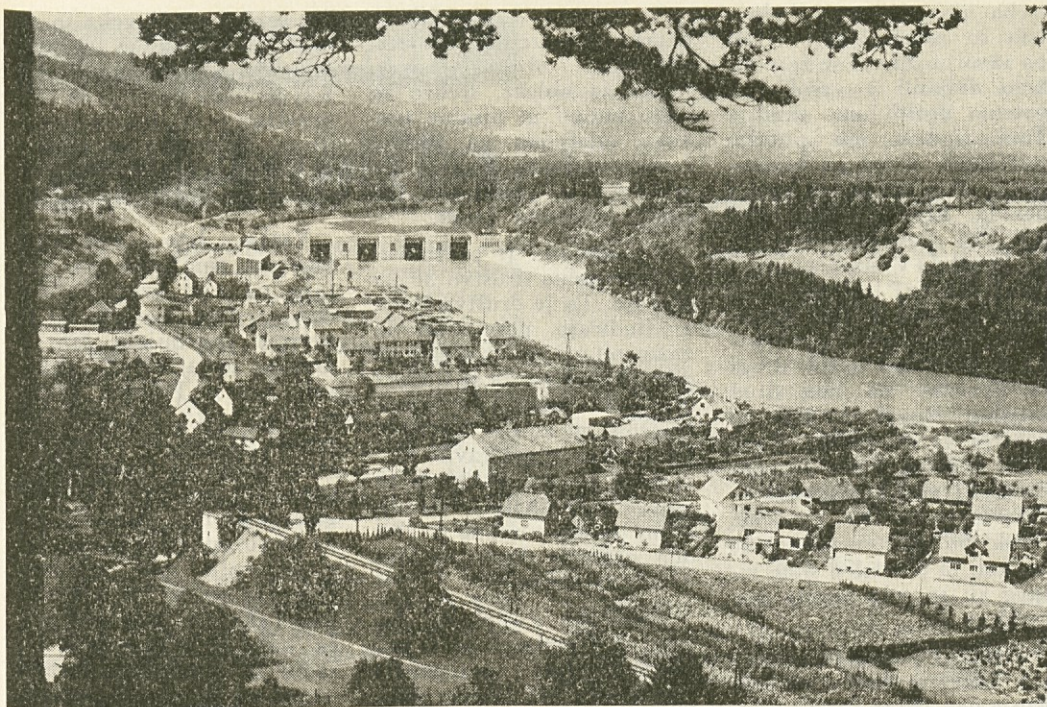
Cesta se vije naprej proti Trbovljam in tako pridemo na glavni trg. Ob cesti stoji župnijska cerkev, obdana z lepimi kostanjevimi drevesi, občinska hiša, šola, hranilnica, veliko lepih trgovin in gostiln. Na drugi strani potoka je Katoliški dom in lepo pokopališče.

Prebivalci trboveljskega okraja so zelo izobraženi, kulturni ljudje. Vedno hrepenijo po izboljšanju gmotnega položaja, kajti odkar smo izgubili trgovsko mesto Trst, izhod Slovenije na morje, je vladala kriza in brezposelnost v Sloveniji, saj ni bilo izvoza za slovenske proizvode.

Tako sem delal v Trbovljah več let, najprej na čistilnici, potem pa v jami: na Avzerji, v Ferdinandu, Karelfeld Tereziji, Doborni, le pri Polaju ne. Tako se namreč imenujejo obrati na rovu. Tudi kolonije imajo svoja imena: Bevško, Vode, Žabja vas, Kurja vas, Petelinova vas, Terezija in Doberna itd. V jami je zelo težko delati, posebno ker je velik pritisk od vseh strani, saj je ves hrib iz samega premoga. Po nekaterih krajih, kjer delajo rudarji, se mučijo, da zaslužijo kruh zase in za svojo družino, je zelo vroče. Tako sem delal v Trbovljah tudi jaz in si služil kruh.

Večkrat sem šel tudi domov, kjer so živeli moji starši, bratje in sestre. Če je bilo namreč veliko dela doma, sem vzel dopust in pomagal delati. Ob velikih praznikih smo prišli sorodniki vsi skupaj doma, se veselili in prepevali ter pravili dogodke, kako je po svetu. Ko smo se odpravljali vsak na svojo stran, smo zapeli, potem pa se jokali, saj smo jemali slovo od ljubljenih staršev, ostalih domačih in prijateljev.

To so bili zlati časi za nas vse skupaj. Bilo nas je deset otrok, vsi zdravi in krepki. Danes še živimo vsi otroci in mati. Samo oče je umrl leta 1920, ker ga je pičil strupen gad. Bog mu daj večni mir! Naj mu bo rodna zemlja lahka. Zelo jo je ljubil. Edino njegovo veselje je bilo, da smo bili vsi tako zdravi in čvrsti. Ali to veselje ni trajalo dolgo.

Takšen je pogled na Dravsko dolino pri Vuzenici na našem štajerskem. (Rojakinji Gabrijele iz Nemčije za sliko in voščila prav lepa hvala!)

od doma

Na akademiji v počastitev Dneva republike v koncertni dvorani Delavskega doma v mestu Kranju na Gorenjskem je bilo 26. novembra le 60 poslušavcev, okoli 70 pa je bilo izvajavcev na odru. Tako poroča list »Glas«, ki izhaja v Kranju.

Najdaljši most v Sloveniji bo most čez Peračico med krajema Naklo in Podvin na Gorenjskem. Imel bo šest vmesnih stebrov in bo dolg 377 metrov. Jekleno konstrukcijo zanj je naredila delavnica v Mariboru. Zanj so porabili 825 ton jekla.

Medobčinska komunalna banka v Kranju se je z novim letom preuredila in preimenovala v Gorenjsko kreditno banko.

V časih Rimljanov je bilo

na kraju sedanje Ljubljane mesto, ki so mu rekli Emona. Ostanke te Emone so že precej odkrili, posebno v okraju Mirje. Sedaj restavrirajo posebno zanimivost, ki so jo odkrili šele leta 1963: 42 kvadr. metrov velik mozaik iz let 380 do 390 po Kristusu. Mozaik je v dveh barvah.

V Laškem na Spodnještajerskem je znana pivovarna. Sedaj so v njej uredili nov oddelek za sladarno. Ta oddelek je zdaj avtomatiziran in je v njem zaposlenih le še 12 ljudi.

V Radencih na Štajerskem (Slatina Radenci) so lani napolnili 41 milijonov steklenic mineralne vode in sicer za eno četrtno več kot lani. Vrelce mineralne vode iščejo tudi v Boračevih.

V Ljubljani sta dve galeriji, kjer so zbrane razne dragocene in umetniške slike. Naš kanadski slovenski slikar Božo Kramolc, ki je zelo spoštovan v Kanadi, je podaril Ljubljanski galeriji več svojih slik, pa jih niso hoteli sprejeti...

Bali smo se, da se bo znameniti Slovenski oktet razšel, ker je umrl eden od njegovih tenoristov, Janez Lipušček. Toda pevci so se odločili, da pojejo naprej. Naredili so natečaj, da poiščejo človeka, ki bi najbolje pel tenor. Med kandidati so izbrali prvaka ljubljanske opere, Rudolfa Francla.

Lokalna radijska postaja v Murski Soboti bo odlesj oddajala trikrat na teden. — V Fokovcih v Prekmurju so začeli graditi gasilski dom.

Sto let obstoja je nedavno proslavila Bolnišnica za otroške bolezni v Ljubljani.

V svetu se pojavljajo nove reči in te nove reči je

treba poimenovati. Zadnja leta so začeli ljudje letati po vesolju. Znajo se že z raketo dvigniti v vesolje in potem vrniti na zemljo. Tem ljudem eni pravijo astronauti, drugi pa kozmonauti. Pravilnejša je druga beseda. Ker je treba najti tudi lep slovenski izraz za to, je nekdo v časopisu predlagal, da naj rečemo Slovenci človeku, ki leta po vesolju: »vesoljar«. Toda kmalu se je oglasil nekdo drugi in povedal, da ima drug predlog: človek, ki leta po vesolju, je »vesoljec«. To je lepše in lažje. Tako bo menda sedaj mož kozmonavt — vesoljec žena bo vesoljka, otrok bo pa vesoljček, če bo tudi ta poletel v silne višave ali se celo morda tam rodil.

Podjetje Pomurka v Murški Soboti je dalo v obratovanje nov obrat »kafilarije«. V njem delajo iz odpadkov in klavnici in iz mrhovine mesno, kostno, krvno in perno moko za krmljenje živali.

Če boste v Zahodni Nemčiji kupili suknjič, si ga dobro ogledajte! Morda je bil izdelan v Trebnjem, kjer bo sedaj obrat »Modnih oblačil« izdeloval suknjiče za Zahodno Nemčijo.

Tovarna »Javor« v Baču pri Knežaku na Krasu izdelava vsak dan okrog 1000 stolov. Lani so jih prodali 120 tisoč v Veliko Britanijo, nekaj pa tudi v Avstrijo. Hej, Slovenci, povsod je naša roba!

Gospodarske razmere v Sloveniji odseva tudi naznaniło uprave lista »Rodna gruda«, da »dinarskih plačil ne more sprejemati«. Vsak naročnik tega lista po svetu mora plačati naročnino v valuti države, v kateri živi, ne pa v valuti svoje domovine. Slabo priporočilo za domač denar je to in še slabše za njegove gospodarje.

V tovarni Aero v Celju delajo akvarelne barvice, umetniške oljnate barve, barvo za obleke, srebro za peči, indigo in pisalne trakove, predvsem pa zadnje čase samolepne trakove. V tovarni je zaposlenih 450 ljudi, predvsem žensk.

V Ljubljani je praznovalo Slavistično društvo 30 let obstoja. To je društvo ljudi, ki študirajo posebnosti in znamenitosti slovenskega jezika in skrbijo, da se ljudske množice seznanijo z lepimi slovenskimi izrazi. Slavistično društvo je pripravilo Slovencem že več koristnih in pomembnih knjig o slovenskem jeziku, posebno je vreden omembe Pravopis slovenskega jezika.

Župnijska cerkev sv. Jakoba v Ljubljani je v novembru lani praznovala 350-letnico. Ob farnem slavlju, dne 14. novembra, so cerkveni pevci izvajali Schubertovo mašo s spremljavo orkestra.

Pet slovenskih redovnic, ki doma ne morejo delovati kot redovna družba, se je odločilo, da odide v Avstralijo pomagat izseljenskemu duhovniku in tam ustanovit svojo novo redovno postojanko. Februarja so se vkrcale na ladjo. Naselile se bodo v mestu Melbourne.

V Beogradu so nedavno razpravljali o veliki škodi, ki je nastala s tem, ko so dovolili, da v bolnišnicah vsako leto napravijo toliko splavov. Letos prebivavstvo Jugoslavije ni skoraj nič naraslo, ker so kratko malo še nerोजene otroke pomorili. Zdravniki izjavljajo, da je vsled splavov, ki so bili narejeni, v 30 % prišlo do poslabšanja življenjske moči in zdravja žensk. Veliko je bilo zaradi tega tudi bolezenskih dopustov pri ženah. Življenje je sveta reč in noben človek se ga ne sme dotakniti. Ne splavi ne kontracepcijska sredstva ne bo-

do osrečili ne človeka in ne naroda, ampak ju spravili še v večjo krizo in nesrečo. Kaj pomaga govoriti in razpravljati o škodljivih posledicah, če družba ne spoštuje božjih zapovedi, katerih ena se glasi tudi: Ne ubijaj!

Vsako leto doživljajo Slovenci ponižanje, da morajo na sam sveti božični dan na delo, medtem ko ta praznik praznujejo celo v drugih socialističnih državah, kot je Poljska, Češka in Madžarska. Vsi trije slovenski škofje so se zaradi tega obrnili na vlado v Beograd, kot poroča »Katoliški glas« v Gorici. Zaprošili so, da bi oblasti ta praznik vsaj v Sloveniji spet priznale. Odgovor pa je bil odklonilen. Tako smo bili spet priča, kako so v časopisju, na radiu in v televiziji skrbno pazili, da bi ne spregovorili besede »božič«. Le če si šel v cerkev, si videl, da je ta dan nekaj posebnega, kajti ljudje so pokazali, da le hočejo praznovati božič na krščanski način. Poseben vtis je delalo tudi to, da je skozi Ljubljano vozilo toliko posebnih vlakov, polnih delavcev iz Nemčije, ki so prišli na božične počitnice. Gotovo ni to v korist domačim oblastem, če vidijo rojaki, da jim tuji nudijo več in boljše, njihovemu srcu primernejše življenje.

Ker je stavba osnovne šole v Kobaridu postala zelo razmajana, je ne morejo več uporabljati in se otroci uče v prostorih nekdanje tovarne igel, ki sedaj ne obratuje več. — Kakor v Kobaridu tudi v Postojni, Logatcu, Ljutomeru, Lendavi, Spodnji Idriji in Mirni peči banke nočejo posoditi občinom denarja.

Rojaki v Trstu zbirajo darove, da postavijo v novi cerkvi na Vejni nad Trstom slovenski oltar sv. Cirila in Metoda.

Anglija

Malo je bilo »dogodkov« med prazniki, dasi smo božič kot tudi novo leto lepo praznovali. Prvič smo imeli polnočnico v Bedfordu v ukrajinski cerkvi. Omeniti pa moramo, da so se spet čule slovenske božične pesmi tudi v javnosti. Tako je 20. decembra zvečer zapel zbor Apostolstva sv. Cirila in Metoda tudi slovensko pesem na Trafalgar trgu sredi Londona. V Bedfordu so Slovenci nastopili pri božični prireditvi v tamkajšnji srednji šoli in tudi v cerkvi sv. Jožefa, kjer so peli poleg Poljakov, Ukrajincev, Italijanov in seveda domačinov.

Blagoslovljen je bil Severynov dom v Leedsu, kamor so se Severynovi preselili pred kratkim. V januarju bo še več selitev; o tem vam bomo pa povedali prihodnjič.

Belgija

Charleroi - Mons - Bruselj

V družini Jožeta Škrbinc in Malke Mlakar iz Wanfercée-Baulet se je 2. januarja t. l. rodila hčerkica, ki je pri sv. krstu 9. januarja prejela ime Isabelle-Katja. Imajo že sina Roberta, ki se je rodil leta 1961. Čestitamo!

Vneto se pripravljamo na naše gostovanje v Porurju v Nemčiji, ki bo v nedeljo 30. januarja in sicer v Oberhausen-Sterkrade. Tja nas je povabil tamošnji slovenski duhovnik g. Ciril Turk. Nastopil bo naš pevski zbor »Jadran« z venčkom slovenskih narodnih pesmi in pa dramatski krožek »F. S. Finžgar« z veseloiigro v treh dejanjih »Glavni dobiček.« Za skupen avtobus je bilo veliko zanimanja. Želimo lepega uspeha med rojaki v Nemčiji!

Liège - Limburg

V začetku leta 1966 se toplo zahvaljujemo vsem, ki so v preteklem letu na katerikoli način sodelovali v slovenski katoliški skupnosti. Staro leto se je poslovilo, a naše naloge so ostale. Zato tudi vnaprej računamo na sodelovanje rojakov. Želimo, da bi stalno rastle število tistih, ki jim je slovenska katoliška stvar pri srcu. Morda ne vidimo dovolj, da novi časi zahtevajo nov način dela. Skušajmo zato najprej razumeti svoj čas. Imejmo oči odprte. Veliko berimo, iskreno

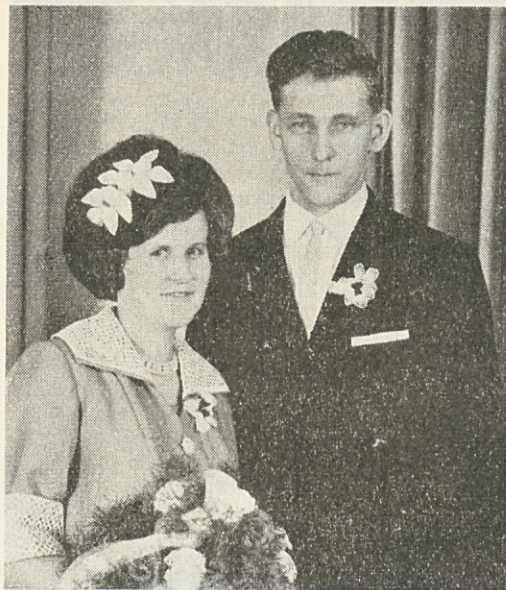
iščimo resnico; in ko jo bomo našli, se pogumno postavimo v njeno službo! V svetu, v katerem živimo, ne moremo biti samo gledavci, biti moramo sodelavci. Vsakdo od nas ima možnost v danih okoliščinah po svoje oblikovati čas. Tudi od nas zavisi, kakšen bo svet jutri.

Božične praznike smo lepo praznovali. Božična pesem naših zborov je v dvorani in v cerkvi tudi letos zelo povzdignila praznično razpoloženje. Veseli smo bili g. Karla Kozine, ki je za praznike spovedoval, pridigal in maševal med nami.

Gospodična Terezija Lipovšek iz Mechelena je pred božičem sklenila zakonsko zvezo z g. Petrom Wolter. Nevesta je v zadnjih letih redno nastopala pri kulturnih prireditvah društva »Slomšek«, za kar se ji toplo zahvaljujemo. — V Herstalu je že pred meseci gđc. Kristina Berginc poročila g. Roberta Cauffmana. Obema mladima paroma iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

V družini g. Ivana Mraka in njegove soproge ge. Dragice, roj. Lipovšek, iz Mechelena se je rodilo drugo dete, ki je pri sv. krstu dobilo ime Nikolaj. Naše tople čestitke!

Imamo vrsto bolnikov: V Lanakenu se zdravita g. Matija Zupan in g. Anton Špec, oba iz Eisdena. G. Franc Senica iz Houthalena je že dve leti stalno na postelji v svojem domu. Ga. Angela Gracar in ga. Karolina Umek, obe iz Eisdena, sta pred božičem mogli zapustiti bolnišnico. Mnoge naše rojake

Poročna slika Viktorije Plajnshek iz Hajdine pri Ptuj, ki se je lani — kot ste že brali v »Naši luči« — poročila z Adolfom Hausederjem v Linzu (Avstrija).

muči rudarska bolezen. Vsem pošiljamo tople pozdrave.

Naši pokojni: V Wandre je po večletni bolezni mirno v Gospodu zaspala ga. Jožefa Kravanja, doma iz Soške doline. Bila je izredno delavna žena in skrbna mati. Zapušča moža, ki je tudi bolehen, in hčerko. — Tik pred božičem je mirno zaspal g. Franc Mastnak, upokojeni rudar iz Eisdena. Več let ni mogel zapustiti postelje. Gospodarska kriza po prvi svetovni vojni mu je porinila potno palico v roke. Nastanil se je v Belgiji. Bil je dober delavec. Vse svoje sile je pustil v rudniku. Težko bolezen je potrpežljivo prenašal. Ob grobu se je g. Franc Gostiša poslovil od pokojnika v imenu Društva sv. Barbare. Zapušča ženo, sinova in hčerko. — V Cheratte-u pa je takoj po božiču umrl g. Jože Štrukelj iz Loga pod Mangartom. Tudi on je bil delaven kot mravlja. V rudniku ga nihče ni mogel prekositi. Gospodarsko si je dobro opomogel. Kupil si je zemlje in tri hiše. Mogel bi imeti brezskrbno starost, če se ne bi pojavila rudarska bolezen. Prej se je mučil pri pretiranem delu, sedaj mu pa prah na pljučih ni dal miru. Njegov pogrebni sprevod se je vil mimo rudnika. Kazno je bilo, da podjetje ne misli več na njegovo zvestobo pri delu. Vse je pozabljeno. Bog pa

Anica Marija in Dragan Podgornik iz Manosque v Franciji sta bila pri prvem sv. obhajilu.

ni pozabil. Zapušča ženo, sina in hčerko. — Preostalih vseh treh dragih pokojnikov izrekamo krščansko sožalje. Naj počivajo v miru!

Francija

Pas-de-Calais

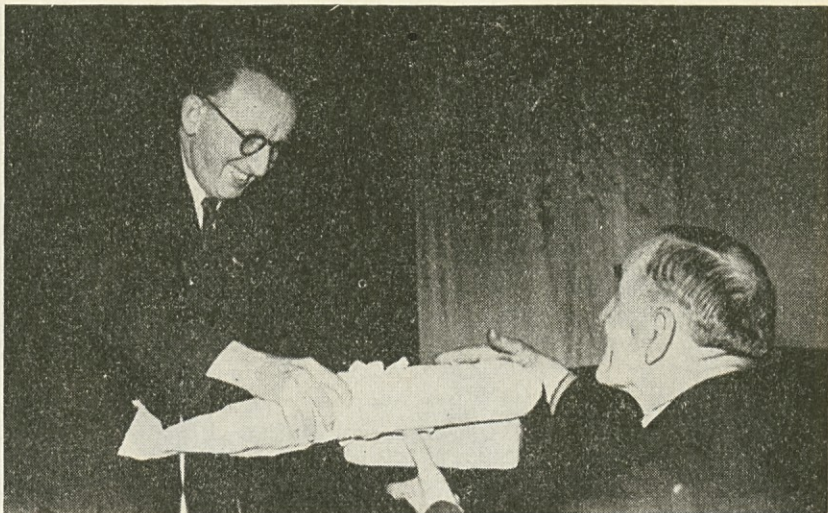
Naša letošnja skupna romanja: Mesec februar je mesec Marijinih prikazovanj v Lurdu. Tudi za letos bomo slovenski izseljenci imeli priložnost skupno poromati k Masabielski votlini in sicer v času od 14. do 21. junija in v prvi polovici avgusta, ako bo le 15 pri-glašencev. V juliju bi se pridružili skupnemu romanju naših zamejskih rojakov iz Trsta, Gorice in Koroške v Čenstohovo na Poljskem ob priliki 1000-letnice pokristjanjenja Poljske. Tam bi se udeležili romanja, nato bi pa še 5 dni porabili za ogled drugih krajev Poljske. Romanje in potovanje bi trajalo kakih 10 dni. Približna cena: 400 fr. fr. ali 4000 bfr. Kdor se želi romanja udeležiti, naj se čimprej prijavi svojemu dušnemu pastirju. Če se bo le priglasilo 26 romarjev, se bo romanje izvedlo. Potrebno je imeti le potni list. Vizum bo preskrbela potovalna agencija. Čas romanja bomo sporočili čimprej.

21. decembra nas je vse iznenadila vest, da mladega inženirja Alojzija Kastelica iz Bauvina (Nord) ni več med nami. Podlegel je poškodbam vsled avtomobilske nesreče v bolnišnici v Lille. Vzoren sin, vzoren učenec in priljubljen med uslužbenci in delavci, to je kratka oznaka njegovega prekratkega življenja. Kljub utrudljivemu poklicnemu delu v kemični tovarni je našel še čas za vsakdanji študij in ročno delo doma, kjer je materi sam popolnoma preuredil dom. Številna udeležba pri njegovem pogrebu dne 24. decembra, kljub bližajočim se praznikom, je pričla, kako so ga domačini in rojaki cenili. Oče mu je umrl pred komaj štirimi leti. Naj se ob njem v Gospodu spočije. — 29. decembra pa je v Billy-Montigny nenadoma odšel po plačilo po 16-letni bolezni in dobro pripravljen Franc Tavželj, primorski rojak. V tihoti, trpljenju in veliki zvestobi veri, ki jo je prejel od svoje matere, je nam bil vsem velik zgled. Pokopan je bil 31. decembra v Billy-Montigny. Poleg rojakov je bilo na njegovi poslednji poti zelo veliko francoskih in zlasti poljskih prijateljev. Pokoj in mir njegovi blagi duši!

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6., métro: Sèvres-Babylone.

Rojaki v Pas-de-Calais v Franciji so dolga leta februarja praznovali god svojega duhovnika, očeta in prijatelja, monsignr. Valentina Zupančiča. Letos pa naj jih spomni na pokojnega gospoda ta slika. Na njej vidimo drugega dolgoletnega izseljenskega delavca, g. učitelja Janka Jankoviča, ki ob neki priložnosti rajnemu monsignorju poklanja skromen, a prisrčen dar Slovencev iz Aumetz, Tikenj in okolice.

Slovenska pisarna — 7, rue Gutenberg (prtiličje, levo), Paris 15, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Krščena sta bila: Aleš Mihael Verbič, sin Antona in Jelice, rojene Medvešek (botroval Franc Medvešek), in Veronika Bremec, hčerka Ferdinanda in Marije, rojene Štuhec (botrovala Jean Claude Bodinier in Liliane Margo).

Tečaj slovenskega jezika za otroke je enkrat na mesec (vsako drugo nedeljo) popoldne ob treh v prostorih na 29 rue Boissonade, Paris 14.

Morigny (Essonne). — 28. decembra je bil pokopan Ivan Fortelj iz Veščice pri Murski Soboti, ki je dva dni prej umrl po daljši bolezni. Vsem preostalim naše sožalje.

Soumans (Creuse). — Prefekt iz Creuse je pred kratkim izročil naši rojakinji s Štajerskega, Mariji Petek, diplomu in častno medaljo, ker že 30 let dela pri istem gospodarju. Prefektovim čestitkam se pridružujemo tudi vsi rojaki.

La Machine (Nièvre). — 18. decembra je na posledicah rudarske bolezni silikoze umrl Franc Udovč, star 64 let. Pokojni je bil doma iz Št. Ruperta na Dolenjskem, odkoder je prišel na delo v francoske rudnike. Še lansko leto je že težko bolan obiskal svoj domači kraj. Pokojnikovi ženi in otrokom izrekamo sožalje ob tej težki ločitvi.

Nemours (Seine-et-Marne). — 5. januarja se je v bližini Larchant pri delu smrtno ponesrečil Matija Horvat. Delal je kot zavirač pri vagonih, ki so odvažali izkopani pesek. Padel je z vagona, ki ga je vlekel za sabo skoro 200 metrov, ko so šele drugi opazili nesrečo. Toda bilo je prepozno, ponesrečeni je bil že mrtev in njegovo truplo težko poškodovano. Pokojni je bil rojen v Trnju v Prekmurju leta 1939, v Francijo je prišel pred letom dni, kjer se je poročil z Marijo Pršo, doma iz Trnja. Pogrebne slovesnosti so se vršile 10. 1. v cerkvi v Larchant in na pokopališču v Nemours. Opravila sta jih gg. Čretnik in Lavrič iz Pariza, udeležilo se jih je lepo število Slovencev in Francozov ter Italijanov, prijatelji pokojnika, katerega tragična smrt je vse globoko pretresla. Na vse, ki so prisostvovali pogrebnim slovesnostim, je napravilo tudi najgloblji vtis dejstvo, da je večina Slovencev s pokojnikovo ženo vred pristopila med sveto mašo h Gospodovi mizi. Težko preizkušeni ženi, ki ostaja sama z malim otrokom, pokojnikovi sestri in bratu v Franciji, njegovim sorodnikom in prijateljem tu in doma izrekamo sožalje in sočutje.

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne:

Božični prazniki so napolnili naša srca tudi v tujini s tolažbo, veseljem in z nepozabnimi spomini na lepo praznovanje praznikov v naši domovini. Posebno veselje sta čutila na sveti dan Mihael in Marija Kamin, ko sta sprejela ravno 25. 12. krščeno dete Ivančka v svoje naročje. To je bil zadnji od 21 otrok, ki so vpisani v letu 1965 v krstne knjige naše misije. — Prvi v novem letu pa je bil vpisan Klement-Vincenc Ropas, sin Stanka

Ob priliki obiska slovenskih škofov pri sestrah v Morestelu v Franciji.

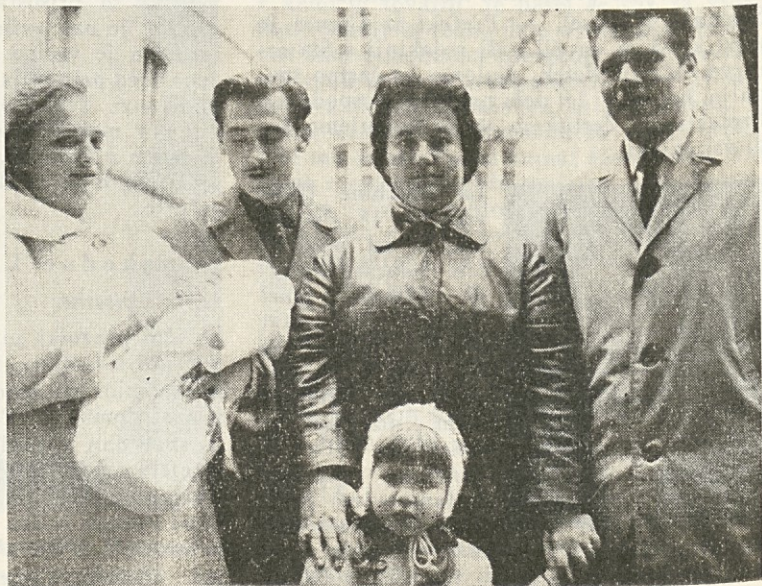
Ropas in Elze Kenda. Kot prej imenovani je bil tudi ta krščen v župnijski cerkvi v Merlebachu in sicer 9. januarja. Božje Dete naj jih spremlja v njihovem življenju!

Tudi med božičnimi prazniki so zvonovi žalostno javili smrt raznih znanih oseb, vendar številu 37 naših umrlih v letu 1965 se ni nihče več pridružil. Marsikatero oko je bilo na sveti večer polno solza, ko so sami obhajali prej tako prijetne ure svete noči v družbi svojih rajnih.

Od 15 cerkvenih porok je podpisani v letu 1965 poročne obrede izvršil 12. Naj jim sveta Družina pomaga v njihovem družinskem življenju! 320 izvodov »Naše luči« je raznašalo vsak mesec 26 raznašalcev. Ta važni izseljenski list ne prinaša samo novice, ampak

daje jasnost v temnih življenjskih vprašanjih in napolnjuje srca z novim pogumom za vse boje življenja. Nekateri dobivajo sicer list naravnost po pošti, a tu se posebno zahvaljujemo našim zvestim raznašalcem, ki vsak mesec hite od hiše do hiše. Če je dobro delo preskrbeti komu dobrega prijatelja, potem je delo teh še posebno zaslužno, ker našim rojakom poskrbijo za prijatelja, ki ostane v hiši. Mnogi mi z veseljem poročajo, da preberejo vse od začetka do konca, dvakrat, celo trikrat. Družine se pa selijo in naročniki umrjejo, zato je treba vsak mesec znova na delo in večkrat iskati tudi novih naročnikov. — Pratik za leto 1966 je bilo do zdaj razdeljenih 360. Nekaj jih je še na razpolago pri podpisanem ali pri raznašalcih »Naše luči«.

Ob krstu Romana Orlača v Parizu je fotografski aparat posnel ta posnetek.

Slov. sestram v Huyères ob francoski sredozemski obali je v spominu tudi ta prizor iz obiska slovenskih škofov.

Povsod med rojaki smo skušali praznovati naše bogoslužje kar najbolj prisrčno. Imeli so priliko za spoved, peli smo lepe božične pesmi, bilo je sv. obhajilo. V Merlebachu je imel cerkveni zbor »Slomšek« neprestano skušnje in pod izbornim vodstvom g. Emila Sinkovec, šolskega direktorja, ki vsak teden najmanj dvakrat prihi iz Farébersviller v Merlebach, je zelo olepšal našo službo božjo. Božje Dete naj mu poplača ves njegov trud, pa tudi trud vseh pevcev in pevk v Merlebachu, Creutzwaldu, Habsterdicku, Jeanne d'Arcu in po novih kolonijah. Ako ne bi bile razdalje tako velike, da bi mogli priti vsi skupaj, bi lahko imeli zbor čez 80 pevcev in pevk. Povsod mi rečejo, da je slovenska maša najlepša, najprisrčnejša. Zato ni čuda, da imamo vedno tudi domačine pri službi božji. Ker so nekateri rojaki ali rojakinje poročeni z osebami druge narodnosti, povemo oznanilo in misli pridige tudi v tuji besedi. Če kdo to zameri, kaže ozkosrčnost srca. Pri naši sveti maši odgovarjajte vsi slovenske molitve! Tako boste združeni z duhovnikom imeli vedno več veselja in prejeli vedno več milosti svete daritve.

Domači časopisi pogosto omenjajo razna odlikovanja in prinašajo slike naših zaslužnih rojakov in rojakinj. Tudi tu izražamo iskrene čestitke: Stefanu Rotar, našemu zvestemu raznašalcu »Naše luči«, ki je praznoval 14. dec. 65-letnico rojstva; Ivanu Polak, enako zvestemu raznašalcu »Naše luči«, ki je praznoval 16. dec. 68-letnico rojstva; Francetu Frece, strokovnjaku v delu in popravilih raznih glasbenih instrumentov, ki je obhajal 20. dec. 68-letnico rojstva. Zahvaljujemo se vsem imenovanim za vse dobro, ki so ga sto-

rili v pomoč naše misije in v korist našim rojakom! Pa tudi drugim, ki so doživeli 70, 80 in še več let, srčno želimo, da jih Vsemogočni ohrani še dalje pri nas. Vsem rojakom pa se še enkrat prisrčno zahvaljujem za vse dobrote, za vso pomoč naši misiji, slovenskim duhovnikom in našim rojakom. Stanko iz Merlebacha.

Ob Luksemburgu

Tucquegnieux: Božične potice smo snedli, novo leto smo si voščili, naši študentje in študentke sedijo zopet v šolskih klopeh. Dež je bil 31. decembra in dež je padal 1. januarja. »Troštamo« se, da bo za Veliko nedeljo sneg kakor po navadi. Negotovost na železnih rudnikih se ni zmanjšala. Kako smo že zadnjič omenili, prihaja vedno več staršev do spoznanja, da je treba narediti iz otrok dobre, pridne, visoko kvalificirane delavce, ker takim se ni treba bati bodočnosti. — J.

Nemčija

Bavarska

Poroki. — V Weilheimu je dne 18. decembra g. Stanko Jerman popeljal pred oltar gdč. Antonijo Zoran, Zenin in nevesta sta Dolenjca, iz sosednih far Šmihela in Šmarjete pri Novem mestu. Družina Jerman živi že leta v Nemčiji, nevesto pa je ženin šel iskat v domovino. — 23. decembra pa sta se poročila v Münchnu, v župni cerkvi St. Lantpert, g. Polde Baš in gdč. Milica Kolenc. Oba delata kot sezonska delavca pri tvrdki Siemens.

Oba sta iz fare Št. Jurij pod Kumom, živita pa sicer v Zagorju. — Obema paroma želimo na skupno življenjsko pot božji blagoslov!

Maše na Bavarskem so bile v adventnem in v božičnem času na 13 različnih krajih. Obisk je bil ponekod zelo številen. Kdor je imel nekaj dobre volje, je lahko za praznike spet pristopil k zakramentom.

Baden-Posarje

Dne 23. oktobra 1965 sta stopila pred oltar v cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptujcu Anica Kmetec iz Kicarja ter Ciril Vrabl iz Bučkovec pri Ptujcu. Sedaj sta med nami v Offenburgu. Bog jima daj svoj blagoslov!

Dne 18. decembra lani je bila v Offenburgu krščena Kristina Hartmann, prvorojenka Johana in Ivanke Mihelač. Botrovala sta Ciril in Anica Vrabl. Bog ji daj srečo!

Württemberg

Krst: Zakonca Vinko in Marija Zevnik, stajujoča v Lippoldswilerju pri Backnangu, sta dobila hčerko drugorojenko Marijo, ki je bila krščena na Novega leta dan. — Staršem naše iskrene čestitke.

Poroke: V nedeljo, 19. decembra, sta v Denkendorfu stopila pred oltar Silvester Koci iz Vač pri Ljubljani in Alojzija Fabjankovič iz Hollinga (Madžarska); 27. decembra v Öhringenu Stanko Dragovan iz Dolenje Lokvice in Marija Križan iz Drašičev, oboje pri Metliki; 2. januarja v Nellingenu Milan Podjaveršek iz Spodnjega Doliča in Julijana Senekovič iz Petrovega Sela pri Mariboru. — Bog daj vsem trem parom sreče in blagoslova na novo življenjsko pot!

Zopet enkrat nas je pretresla **žalostna novica** o smrtni nesreči na cesti. Že nekaj tednov zaporedoma se nas ob sobotah zvečer zbere lepo število k zabavi v slovenski gostilni Rose v Plattenhardtu, 18 km izven Stuttgarta. Med udeleženci je bil navadno tudi 29-letni fant Jože Lapuh iz Krškega. Ko se je po končani veselici v noči pred nedeljo 5. decembra peljal domov, je bil, kakor pripovedujejo, z novim, pravkar kupljenim Mercedesom privozil s previsoko brzino v ovinek; zaneslo ga je s ceste, avto se je parkrat preobrnil, nato treščil ob neko drevo in obstal popolnoma zmečkan. Hudo poškodovanega Jožeta so prepeljali v Marienhospital v Stuttgartu, a je že v ponedeljek umrl. — Ob tej priliki moramo izraziti vso čast sorojakom, ki so poskrbeli z delom in s prispevki za prevoz njegovega trupla v domovino. Največ zaslug pri tem ima dobro znani Roman Just iz Žirov. Naslednjo soboto so v isti gostilni Rose nabrali 370 mark za delno kritje prevoznih stroškov. Koliko so nabrali drugod, še nimamo točnih podatkov. — Bog daj ponesrečencu večni mir, njegovim preostalim tolažbo ob tako hudem udarcu; vsem našim šoferjem pa naj bo ta dogodek v opomin, kaj vse tvegamo, ako na cesti nismo dovolj previdni.

V preteklem letu smo na našem področju zabeležili 14 krstov, 34 porok in dve smrti. — Zanimanje za »Naša luč« raste, treba bo zopet zvišati število izvodov. Za Družinske pratike so se letos rojaki kar trgali. Razdanih je bilo nad 300, Mohorjevih knjig pa 27 kolekcij. Le tako naprej!

Porurje

Poroke in krsti: Za konec leta 1965 smo imeli še nekaj porok in krstov. Če začnemo najprej pri porokah, so bile tele: v Oberhausen Janez Kovačič, doma na Hribu pri Stopičah, in Lilo Henkel iz Osterfelda; v Bielefeldu Miroslav Puc iz Slovenj Gradca in Vida

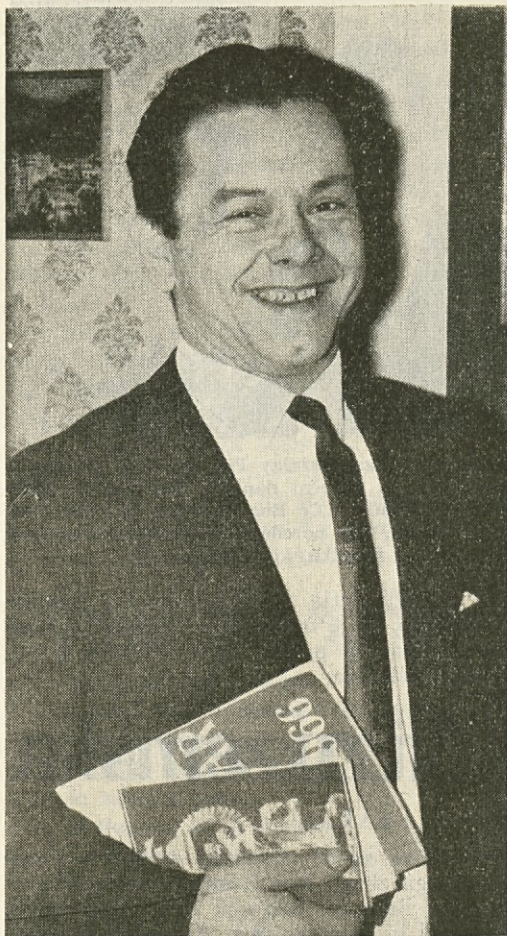
Kramar iz Orehovice, župnija Izlake, kakor tudi Frano Vrdoljak iz župnije Otok v Dalmaciji in Terezija Savor iz Krašnjega vrha v Beli krajini; v Paderbornu Valentin Čepuš, rojen v Lažišah na Štajerskem, in Marija Uštar, rojena v Ljubljani; v Düsseldorfu Anton Tomažin, rojen v Dolenji vasi, župnija Raka, in Olga Sinkovec iz Jesenic, ter Anton Debevec iz Dola pri Borovnici in Marija Skela, rojena v Janškem vrhu, župnija Ptujška gora. — Novoporočencem naše iskrene čestitke in srečno življenjsko pot!

Krste smo zabeležili štiri, same fantke: V Oberhausenu se je rodil v družini Ivana in Marije Valka tretji otrok, ki je dobil pri krstu ime Stefan; v družini Vida in Marije Justim pa prav tako tretji otrok, ki smo ga krstili na ime Tomaž. V Bielefeldu je bil krščen Tonislav Vrdoljak, sinko Frana in Terezije. — Staršem čestitke z željo, da bi svoje malčke lepo vzgajali in da jim bi bili fantki v veliko veselje!

Pogreb: V Hambornu je 12. decembra preteklega leta umrl za možgansko kapjo nam dobro poznani rojak Anton Blaj. Rajni je bil rojen leta 1906 v Osterfeldu kot sin slovenske rudarske družine. V družini se je dobro naučil slovenskega jezika in se je rad mudil v slovenski družbi. V Hambornu, kjer je živel 36 let, je bil aktivni član Društva sv. Barbare in Pevskega društva. S svojimi sorodniki v Sloveniji je bil redno v zvezi in jim pošiljal darilne pakete posebno v zadnjih letih. Bil je srčno dober človek in veselega značaja. Čeprav je stanoval daleč od slovenske kapelice v Sterkrade, smo ga večkrat videli priti k slovenski maši. Prihajal je rad tudi na naše prireditve in nam je na Vinski trgatvi oktobra meseca zaigral še nekaj veselih na svojo štajersko harmoniko. Zato smo se res začudili, ko smo zvedeli za njegovo smrt, saj je dočakal šele 59 let. — Naj počiva v miru! Gospe soprogi, otrokom in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Kronika leta 1965 v številkah: Na področju naših misij v Essenu in Oberhausenu je bilo leta 1965 sklenjenih 35 cerkvenih porok. Otrok je bilo krščenih 37. Pogrebi so bili 4. Celotnih kolekcij Mohorjevih knjig je vzelo 100 rojakov, 90 se je zadovoljilo s Koledarjem in 130 s Pratikom. »Naša luč« je zahajala med rojake v 900 izvodih mesečno. Na prireditve in družabne večere je prišlo okrog 2500 ljudi.

Z Radiem Ljubljana nismo zadovoljni. — Zaman smo poiskali ljubljanski Radio med božičnimi prazniki, da bi slišali kako božično pesem, melodijo ali nagovor. Seveda, ko pa je v Sloveniji božič še vedno delaven dan, kot da bi s tem hoteli kazati kako naprednost! Tako smo prebili božične praznike

Kolekcijo Mohorjevih knjig za leto 1966 je dobil za nagrado g. Jakob Hren iz Nemčije, ker se je odzval spisnemu nagradnemu tekmovanju v Porurju „Kaj pomeni naslovna stran Naše luči“. Njegov spis je bil objavljen v 10. št. Naše luči v preteklem letu.

ob slovenskih radijskih oddajah Vatikana, postajah, ki so predvajale božične programe Kölna, Washingtona ter drugih neslovenskih z lepimi pesmimi in melodijami. Nekateri so imeli tudi to srečo, da so mogli kupiti lepi plošči slovenskih božičnih pesmi, ki sta izšli v Ameriki in v Argentini.

Družabni večer v Meerbecku: V nedeljo, 2. januarja, smo imeli v farnem domu v Meerbecku družabni večer. Najprej je slovenski župnik Ciril Turk kazal skioptične slike o Palestini, kjer se je mudil pred dvema letoma. V krasnih živih barvah smo gledali sveste kraje, kjer je bil Kristus rojen, kjer se je mudil v teku svojega življenja, učil, delal čudeže, trpel in vstal od mrtvih. Potem smo v veseli družbi prebili nekaj ur ob lepih slovenskih ploščah, nekateri so se malo zavr-

Slovenjegradčan Miroslav Puc in Vida Kramar iz Orehovice na poročni dan 16. dec. 1965 v Bielefeldu v Nemčiji. „Če Bog da, bova za veliko noč že v Kanadi,“ sta povedala svoj načrt slovenskemu župniku, ki ju je poročil.

teli in tudi petja ni manjkalo. G. Martinu Sapotniku, ki je to srečanje organiziral, smo izrekli ob tej priliki tople čestitke k 70-letnici življenja.

Nizozemska

Nizozemska

Tudi letos so se slovenski rojaki iz vsega Limburga zbrali k naši polnočnici v Hoensbroeku. Baje že dolgo ni bilo toliko ljudi. Maševal in pridigal je g. Anton Ilc iz Bruslja, za kar se mu toplo zahvaljujemo. »Zvon« je tudi letos ubrano prepeval božične pesmi. Hvala mu!

Na Silvestrovo pa je Društvo sv. Barbare iz Heerlerheide svoje člane zbralo k skupnemu slovesu od starega leta. Prav prijetno je bilo. Razume se, da tudi krvavic in dobre kapljice ni manjkalo.

Z delavnostjo naše skupnosti v letu 1965 moramo biti zadovoljni. V življenju naše skupnosti moremo nazorno videti resničnost načela: »V slogi je moč«. Le tako naprej!

G. Hladin, g. Hudoles, g. Klander, g. Svet, g. Deželak in morda še kdo drug so praznike zaradi bolehnosti preživeli doma. G. Gabriel Černuta pa nima družine, ki bi mu stregla v rudarski bolezn, zato se je preselil v okrevališče v Roermond. Vsem našim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave.

ZAHVALA. — Vsem tistim, ki so spremljali mojo mater Marijo Repc, rojeno Centrick, na njeni zadnji poti v Brunssumu v Holandiji, se prav lepo zahvaljujejo hčerka Zofi, njen mož Albin in otroci.

Svedska

Krst: 7. januarja letos je v katoliški cerkvi v Malmö prejela krstno milost Suzana Pucko, hčerka Ivana, iz Hotize, in Terezije, roj. Pozderc, iz Črensovcev v Prekmurju. Botra sta bila g. in ga. Hozjan iz Malmö. Novokrščenki želimo obilo sreče v življenju!

Avtomobilska nesreča: Na novega leta dan sta se blizu Olofströma smrtno ponesrečila Ivan Kelenc in Zvonimir Križnik. Oba sta bila doma iz Hrvatske. Objavljamo pa to novico, ker je ta nesreča globoko pretresla vse prebivalstvo tukaj okoli, kakor izseljence tako tudi Švede, zaradi njene izredne tragičnosti. Kelenc je bil s svojo družino, ženo in dvema otrokoma, že dalj časa na Švedskem. Križnik, mož njegove sestre, pa je pred nekaj meseci prišel sem in je uredil vse za svojo ženo in dva otroka, da pridejo za njim. Končno so sporočili, da pridejo v Köpenhamn na Novo leto. Tako sta se oba, mož in brat prihajajoče z nekim drugim rojakom odpeljala z avtom v Malmö, da pričakata prihajajoče. Toda sreča ali nesreča je hotela, da se niso našli in zvečer so se vračali sami trije nazaj. Nekaj kilometrov pred Olofströmom pa so pri prehitevanju trčili skupaj na spolzki cesti z avtom, katerega so prehitevali in v katerem sta bili dve Švedinji. Pri trčenju so bili mrtvi Križnik, Kelenc in obe Švedinji, tretji potnik v njenem avtu pa je bil, hvala Bogu, samo lahko ranjen. Naslednji dan pa je prišla Križnikova žena z dvema malima otrokoma sama z vlakom v Olofström in našla svojega moža in svojega brata na mrtvaškem odru... Pogreb je bil v soboto, 8. januarja, na pokopališču v Jämshögu ob veliki udeležbi ljudi, zastopnikov vseh narodov, ki so tukaj zaposleni, in niti eno oko ni ostalo suho. Težko prizadetima družinama izrekamo naše iskrene sožalje!

Pri tej tragični nesreči pa nam vsem pride na misel dejstvo, kako se nahajamo vedno v božjih rokah in da pogosto, ko mislimo, da smo si po svoji pameti najbolje uredili tukajšnje življenje, božja previdnost v svojih, za nas nedoumljivih namenih, pretрга vse naše načrte in nas pokliče na obračun. Zato bodimo vedno nanj pripravljeni!

»Kaj praviš, Peteršilčkova se na stara leta učita italijansko?«

»No, da, saj se pravzaprav morata. Adoptirala sta nekega italijanskega dojenčka in, ko bo mali začel govoriti, ga hočeta vendar razumeti.«

rojaki po svetu

Po zadnji vojni se je zateklo mnogo slovenskih beguncev na Vzhodno Tirolsko. Tam so bili deležni velike pomoči dobrega tirolskega ljudstva. Ko je lani Vzhodno Tirolsko zadelo velika nesreča nalivov in poplav, so nekdanji begunci, danes v Ameriki, organizirali lepo zbirko 714 dolarjev in jih poslali Vzhodnim Tirolcem v pomoč. S tem so lepo pokazali svojo hvaležnost do nekdanjih dobrotnikov. Roka roko umiva.

V Avstraliji je utonil v morju Konrad Medved, doma iz Štajerske. »Še daljši kot imenik naših pokojnih pa je imenik živih mrličev', največ slovenskih fantov, ki jih je požrla Avstralija,« piše pater Bazilij, ki deluje med tamkajšnjimi našimi rojaki. »Nič več se ne oglašajo domačim v domovino. Bog-sigavedi, kje se potikajo ti izgubljeni, ki so celo na svoje starše pozabili in jim zanje ni več mar...«

Poleg treh gramofonskih plošč so sedaj izdali v Sydneyu v Avstraliji še eno božično ploščo, slovensko. Kakšne so te plošče, doslej še nismo imeli priložnosti ugotoviti.

Ena lepih proslav je bila 12. grudna lani v Clevelandu v Združenih državah Amerike. Tamkajšnji rojaki so se spomnili na slovensen način 100-letnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka in 25-letnice smrti dr. Antona Korošca. »Slovinci smo še mlad narod. Vsa naša prihodnost je tako rekoč še pred nami. Slovenski narod si je izbral pot verujočih v Boga, neskončno modrega in pravičnega Urejevalca vsega življenja. Le kar služi Bogu, služi tudi narodu...« piše »Ameriška domovina« v poročilu o tej slavnosti. O slovenskem narodnem voditelju dr. Janezu Kreku je na slavju govoril Ivan Avsenek, o dr. Korošču in njegovih »Punktacijah« v letu 1933 pa je govoril dr. Miha Krek. Podobno proslavo so imeli tudi v Argentini v Južni Ameriki.

Kraj Pierz v Minnesoti v Združenih državah Amerike je proslavil 100 let obstoja. Ima 2000 prebivavcev, gimnazijo s 420 dijaki in veliko športno dvorano. Ta gimnazija se imenuje »Pirčeva spominska gimnazija«. Za stare ljudi imajo čedno »Marijino vilo«, ki stoji ob znani Kamnik Street, Kamniški cesti. Kako je do tega prišlo? Leta 1835 je odšel iz Podbrezjij misijonarit med Indijance v

Ameriko 50-letni župnik Franc Pirc. To je tisti Pirc, ki je nam Slovincem napisal prvo knjigo o naprednem sadjarstvu in si zaslužil ime »oče umne sadjereje na Kranjskem«. V Ameriki je ob Michiganskem jezeru prvi oral ledino in sadil sadna drevesca, seme pa dobival iz domovine. Ameriška oblast ga je potem v Minnesoti imenovala za komisarja za naseljevanje pokrajine ob gornjem Missisippiju. Ustanovil je med drugim tudi mesto St. Cloud. Leta 1865 je prišlo iz Slovenije tja več rojakov in so blizu tega mesta ustanovili novi kraj in ga imenovali »Kraintown« (Kranjsko mesto). Pirc je novim naseljencem izbral še drug kraj z zelo dobro zemljo in ga imenoval Bogata Poljana. Ta kraj so leta 1894 imenovali po Pircu »Pierz«. Pirc se je 88 let star vrnil za vedno počivat v domačo slovensko zemljo. Njemu v čast pa stoje tam sredi Amerike spomeniki.

NOVOLETNO VOŠČILO BRŠLJANSKEGA IZ GORICE BRAVCEM „NAŠE LUČI“

Od sonca lepše bo sijalo
nebeško Slovo — Kristus v novem letu.
Z Gospo Sveto po vsem svetu
slovenske duše bo obiskalo.
In težko ni poetu,
ki Bog mu dal je fantazijo,
da obiskuje z Jezusom Marijo,
zemljane po vsem svetu.

Koliko dinar velja uradno?

Tečaj novega dinarja, ki so ga uvedli v obtok 1. januarja 1966, je v tujih valutah naslednji:

Avstrija	100 šil.	48,0769
Belgija	100 fr.	25,—
Kanada	1 kan. dolar	11,5625
Danska	100 kron	180,9721
Finska	1 marka	3,9062
Francija	100 frankov	253,1871
Zahodna Nemčija	100 DM	312,50—
Velika Britanija	1 funt šterling	35,—
Grčija	100 drah.	41,6666
Nizozemska	100 gold.	345,3038
Italija	100 lir	2,—
Norveška	100 kron	175,—
Španija	100 pezeta	20,8333
Švedska	100 kron	241,6294
Švica	100 švic. fr.	285,8645
Zdr. drž. Amerike	1 dolar	12,50—

Vendar je ta tečaj v veljavi le v uradnih zamenjavah. Ljudje dejansko računajo, da je dinar 40 odst. manj vreden.

GOSPOD JANEZ HAFNER

Komaj kateri izmed slovenskih izseljenskih duhovnikov je našim rojakom po svetu tako poznan kot g. Janez Hafner, ki deluje med slovenskimi rojaki na avstrijskem Štajerskem že 17 let vrši to službo. Ko je v zadnjem desetletju tisoče Slovencev iskalo pot v svet preko Avstrije, so se mnogi zatekli po nasvete in pomoč h g. Hafnerju v Gradec, Theodor-Körner-Straße 111. Tista majhna sobica, ki je g. Janezu za stanovanje, urad, tujsko sobo in včasih za kubinjo, je mnogim slovenskim izseljencem v Kanadi, Avstraliji, Nemčiji in drugod še v živem spominu. Ko gospod misli na tiste čase, ko so si slovenski begunci dobesedno podajali kljuko njegovih vrat in se obračali nanj z vsemogočnimi problemi, se čudi, da je obrnil še toliko živcev. Samo velika ljubezen do slovenskih „popotnikov“ ga je držala na tako težkem službenem mestu.

Gospod Hafner je bil rojen leta 1905 v Stari Loki na Gorenjskem. Do konca vojne je upravljal župnijo Vranja peč. Lansko leto je praznoval 60-letnico življenja, o čemer sta poročala koroška lista „Nedelja“ in „Naš tednik“. „Naša luč“ mu v imenu vseh izseljencev, ki ga poznajo, toplo čestita k temu življenjskemu jubileju z željo, da bi mogel še dolgo delati za slovenske rojake — popotnike.

Rojaki pišejo

»Zahvaljujem se za redno pošiljanje lista, ki ga zelo radi beremo. Sem Slovenec, ki živim v Nemčiji, v mali vasici, poročen. Imam dva otroka. V bližini ni nobenega Slovenca, da bi se med seboj kaj pogovorili. »Naša luč« mi je zelo všeč. Ni nobene črke v njej napisane, da je ne bi prečital. Pošiljam Vam tu denar za prihodnje leto...« — Š. F., Saar.

»Normalno je, da človek čuti ljubezen do svoje domovine. Slovenski izseljenci, ki že desetletja živijo izven domovine, še vedno radi mislijo na domači kraj in, če je mogoče, ga tudi obiščejo ter pomagajo domačim. Ki jih posebno po zadnji vojni tare težak gospodar-

ski položaj. Hudo pa boli, če oblasti doma ne pomagajo k temu, da bi imeli izseljenci iskreno zvezo z domovino, ko z raznimi ukrepi in dejanji razburjajo ljudi. Naj navedem samo dva primera, ki bosta to misel osvetlila: Rojak je poslal v Slovenijo ploščo slovenskih božičnih pesmi. S komaj katerim darilom bi mogel prisilca za božič tako osrečiti kot s to lepo ploščo slovenskih božičnih pesmi. In kaj je naredila pošta v Sloveniji? Ploščo naslovljencu ni dostavila, pač pa jo je zavrnila in poslala nazaj v tujino. To je višek verske nestrpnosti! Kaj, če bi druge države prepovedale uvoz slovenskih plošč in slovenskega tiska, kako bi doma vpili, da je to krivica! Pa še drugi primer naj navedem: vdova, ki ima v Sloveniji 10 mladoletnih otrok.

je dobila iz tujine 16 kg starih oblek zase in za otroke. V tujini ponošene obleke ne predstavljajo nobene vrednosti, doma pa pridejo ljudem še zelo prav. Ko je vdova hotela dvigniti paket, je zvedela, da mora plačati 40.000 dinarjev carine. Kje naj vzame toliko denarja? Ze je hotela paket zavrnil, a se ji je po mnogih tekanjih posrečilo, da je preko Rdečega križa rešila to pošiljko. Kako, da se pri nas še kaj takega dogaja?« — Rojak iz Nemčije.

»Moja dva otroka sta bila na obisku pri poznanih ljudeh in sta mi prinesla eno številko „Naše luči“. Dala jo je neka Slovenka in pristavila: „Če bi mama imela ta časopis, bi vedela veliko novic od Slovencev na tujem in v domovini.“ Ko

smo bivali tu v Franciji pred leti, smo dobivali list 'Rafaël! Njegov poverjenik je bil tedaj g. župnik Josip Kastelic in potem g. Anton Švelc. Ko se je začela vojna, se je vse spremenilo. Ker smo doma iz Idrije in so pri nas vladali Italijani, ni bilo lahko za nas na tujem. Veljali smo za Italijane, čeprav nismo bili Italijani. Sedaj prosim, da mi odpisete. Rada bi imela dva letnika za nazaj vse številke »Naše luči«... — J. Č.

Rojak iz Pas-de-Calais v Severni Franciji bi rad povedal rojakom po svetu naslednje misli:

Kljub tujemu državljanstvu globoko spoštujemo materino govornico, s katero nas je zibala in pestovala mati. Mnogokrat se sliši posebno od tistih, ki hodijo po svetu z zavezanimi očmi, češ da so nekateri naši samo na papirju Francozi. To popolnoma drži in drugače biti ne more. Rojeni smo bili kot Slovenci, sinovi slovenske matere ali očeta. Nekateri so bili že ob rojstvu na papirju Avstrijci (pod Avstro-Ogrsko ali pod sedanjo Avstrijo), drugi italijanski državljanji, tretji so pa danes na papirju dvoje, ker ima po novem zakonu nekdo lahko dvoje državljanstev. Končno je to vseeno. Po krvi, po naših prednikih in po svojem čustvovanju smo Slovenci in to bomo ostali do groba, pa naj bomo v ne vem kateri uniformi ali na ne vem katerem mestu. V tem oziru je državljanstvo postranska stvar.

Slovenec naj si izbere po svetu kakršen koli položaj! Gledati mora na to, kaj je bolj primerno in potrebno. Neke papirje mora pač imeti in naj ima take, da mu bodo v korist in v čast. Mnogi se še spominjajo besede »Švaba«, ki so jo slišali od tistih, ki so hoteli zaničeva-

ti nas, ki smo rojeni in doma v Sloveniji. To je bilo svoj čas pri vojakih. Slovence na Koroškem zmerjajo, da so »vindišarji« in »čuši«, na Laškem pa da so »ščavi«. Pa vsega tega se nikar ne strašimo! Slovensko govornico prezirajo, žal, tudi pri konvenciji med Francijo in Jugoslavijo, kjer smo se morali Slovenci na Francoskem potegniti za veljavo slovenskega jezika. Podobno se godi s starostno pokojnino. Že pred letom dni so doma povišali rente, a tu se nam nič ne pozna. Že po dva potrdila so zahtevali od nas, a nič spremembe. Izgleda, da socialna konvencija ni bila podpisana iz ljubezni do nas izseljencev, ampak iz ljubezni do tujih deviz. Čudim se, da se rešuje tako počasi in da naših prošenj ne rešujejo in tako zavlačujejo vse skupaj. Ali se bo treba obrniti na francosko javnost, da ji povemo, kako se godi slovenskemu človeku?

Mogoče boste dejali, da tega ni napisal navadni delavec. Toda bodite prepričani, da sem jaz res navadni delavec. Ie mogoče z bolj obširno butico, ker vsi Slovenci na srečo nismo kratkovidni. Le nekateri gledajo z zaprtimi očmi in ne vidijo, kako se tepta naša slovenska stvarnost, kljub vsej tej atomski dobi, ki jo živimo.

Prav bratske pozdrave vsem Slovincem po vseh državah od rojaka, ki vam je napisal te drobne, a pristrčne misli. »Bog živi slovenski rod!« vzklika naš prijatelj župnik Tensundern iz Nemčije. Pa recimo še: »Sloveniji, kar je slovenskega!«.

Za tiskovni sklad »Naše luči«

so darovali tudi: Matilda Mihelič, Nemčija, 10 DM; Jože Brešar, Nemčija 5 DM; Minka Princ, Kanada, 1 dol. Najlepša hvala!

PRVI KARDINAL SLOVENEK DR. JAKOB MISSIA

Znani prevajavec Jurija Kozjaka in drugih del slovenskih pisateljev v razne jezike, Ferdinand Kolednik, nam je poslal kliše za to sliko. Tako lahko bravci »Naše luči« vidijo podobo slovenskega cerkvenega kneza, ki je bil tudi kardinal.

Slika dr. Jakoba Missie, ki je bil doma s štajerskega, je iz časa njegovega škofovanja v Ljubljani. Poskrbel je, da so spet prišli v Ljubljano očetje Družbe Jezusove in da se je osnoval karmeličanski samostan na Selu pri Ljubljani. Pozneje je dr. Missia postal nadškof v Gorici in na njegovo mesto v Ljubljani je prišel vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Kardinal je dr. Jakob Missia postal kot goriški nadškof in metropolit.

Še nekaj domačih vesti

V Sloveniji bodo začeli že marca zamenjavati dosedanje osebne izkaznice. Dokler niso prišli Italijani med vojno v naše kraje, pri nas nismo poznali izkaznic. Ko so okupatorji odšli, je ta navada ostala, ker jo imajo tudi po drugih državah. Nove osebne izkaznice bodo pa zelo poenostavljene. Na njih ne bo niti podatkov o mo-

rebitni poroki niti ne o starših. Tudi spremembe stanovanja ne bo treba vanjo vpisovati. Izkaznica bo veljala 15 let, za mlade od 18. do 25. leta 7 let, za nad 50 let stare pa bo veljala do smrti.

Po zakonu, ki je stopil v veljavo lanskega aprila, se jugoslovanskemu državljanu ni treba več v tujini javljati pristojnemu konzulatu. Le če kdo odpotuje v tujino z dovoljenjem za stalno bivanje v tujini, se mora zgledati na pristojnem konzulatu, da ga ima ta v seznamu tam bivaajočih državljanov in mu v potrebi lahko izda kako listino.

Jugoslovanskim državljanom si ni treba več preskrbeti vizuma za vstop v naslednje države: Češkoslovaška, Poljska, Romunija, Bolgarija, Švedska, Norveška, Danska, Finska, Islandija, Tunis, Tanganjika, Zanzibar, Alžir in sedaj Avstrija. Če pa hoče kdo delati n. pr. v Avstriji, si mora vizum preskrbeti, a dobi ga zastoj. Odprava vizuma pa ne pomeni, da ni treba imeti veljavnega potnega lista in jugoslovanskega vizuma za odhod v tujino.

V decembru je za konec leta v Ljubljani povila trojčka Ana Štrekelj iz Podgorice pri Grosupljem. — Minilo je 60 let, odkar stoji na Marjinem trgu pred frančiškansko cerkvijo Prešernov spomenik. Ta spomenik so odkrili leta 1905 ob prisotnosti zastopnikov skoraj vsega slovanskega kulturnega sveta.

V Ljubljani je umrl akademski slikar prof. Slavko Pengov, doma iz znane stare podobarske družine.

Čez 500 oseb, posebno mladih, se je zbralo na dan sv. Treh kraljev zvečer v župnijski dvorani v Št. Petru Slovenov v Nadiški dolini (del Beneške Slovenije pod Italijo). Kljub snegu so prišli iz raznih vasi, da sliši-

jo skupino »Beneških fantov«, ki po svetu razširja pesmi njihovih dedov. Dve uri so z velikim navdušenjem poslušali godce in pevce, ki so peli po njihovo. Veseli so bili, da je bil med njimi tudi Anton Birtič iz Mečane v Benečiji, ki je ta ansambel organiziral. Tako niso slišali teh pevcev le po radiu ali po gramofonskih ploščah, ampak z lastnimi ušesi in sicer doma, kjer se slovenska beseda vedno odriiva in je dolgo veljala celo za protidrjavno.

V Čedadu je bila letos že tretjič lepa prireditve društva Beneških Slovencev »Ivan Trinko« pod imenom »Praznik emigrantov«. Na njej je nastopil tudi znani ansambel Beneških fantov.

Industrijsko montažno podjetje iz Ljubljane prevzema razna dela v tujini. Nedavno so naši ljudje prišli v Beljak, na avstrijsko

Koroško, in so za mesto položili vodovodne cevi. Recimo, kar hočemo: pesnik Vodnik je prav pogruntal, ko je v pesmi pohvalil Kranjca in njegove pridne roke. Pridnost in delavnost je naše bogastvo. Škoda le, da je treba hoditi na tuje s trebuchom za kruhom.

Zahvala

Družba sv. Mohorja v Celovcu je prejela tudi letos številna pisma z božičnimi in novoletnimi voščili od rojakov z vsega sveta: od daljne Nove Zelandije pa tja do argentinskega juga. Na tem mestu se vsem toplo zahvaljuje. Sporoča, da je Družinska pratika za leto 1966 poslala, trenutno ima še nekaj letošnjih knjižnih darov, priporoča pa knjigo »Po Indiji«, ki jo je natisnila v nekaj več izvodih zaradi njene zanimivosti in pomembnosti.

Od kdaj beseda „dinar“ ?

Prvi dinar, za katerega vedo, so kovali v Rimu v času cesarjev. Imenoval se je »dinararius« in je bil iz zlata.

Ugotovili so, da se je od tlej obdržal v prometu po vsem Sredozemlju vse do 16. stoletja.

Prvi dinar omenjajo v Srbiji 1321. leta v neki listini kralja Uroša I. »Srbski dinar« so še nekajkrat kovali, toda izključno iz srebra.

Nekaj časa je bil srbski dinar tako podoben beneškemu denarju, da so bile zaradi tega ostre in celo državne razprave.

V obnovljeni Srbiji so 1873 sprejeli zakon o domačem denarju; kljub željam, da bi novi denar imenovali srbski frank ali srbijak, so mu dodelili stalo ime — dinar.

Ta »srbski dinar« so kovali v cesarski kovačnici na Dunaju, v obtok je prišel

1875. leta. Krožilo je skupno 6 milijonov dinarjev v srebrnikih po 0,50, 1, 2 in 5 dinarjev. Kovanec za 5 dinarjev je tehtal 25 gramov.

Leta 1878 je prišel v obtok tudi prvi zlatnik za 20 dinarjev. Imenoval se je »milandor«.

Prvi dinarski bankovci so se pojavili 1884. leta.

Po prvi svetovni vojni so leta 1920 dotedanji dinar zamenjali z »dinarjem« stare Jugoslavije, ki smo ga uporabljali do leta 1941.

Med vojno je bil v Srbiji v obtoku tako imenovani okupacijski dinar, ki so ga 1945 umaknili iz prometa in zamenjali s tistim, ki je bil v veljavi vse do 1. jan. letos.

Zanimivo je, da je dinar, razen v Jugoslaviji, denarna enota še v petih arabskih državah: Alžiriji, Iraku, Jordaniji, Kuvajtu in Tuniziji.

Ura

Kdo pa sta ta bratca dva, ki noč in dan potujeta in se nikjer ne ustavita, v krogu se vrtita, drug drugega lovita?

Prvi je majhen, ure lovi; drugi je velik — minute podi.

Mali je len, se komaj premika, nič ga preveč po svetu ne mika.

Veliki pa nič ne hrani nog, v uri preteče pot okrog in okrog. Ko malega sreča, ga lepo pozdravi in reče: »Pohiti, bratec ti, pohiti, čas beži!«

Ne boj se vode!

Ko te zjutraj pokličejo, vstani! Ne čakaj, da ti sonce posije v oči! Če nisi punčka iz cunj, se sam obleci! Materi prihraniš delo. In sam se umivaj! A ne kot muca z golo taco. Ne boj se vode, saj ne peče.

Pri tem si zapomni: niso tvoja samo lica, ampak tudi ušesa, nos in vrat. Zato glej, da ti nos ne bo kot umazan korenček. In da v ušesih in na vratu ne bo toliko blata, da bi v njem lahko raslo zelje za zajčke. In če ti še rečem, da ni dovolj, če te počese veter, sem za danes vse povedal.

Ciganska družina

Bila je huda zima in ob ognju se je grela ciganska družina. Mati reče:

»Presneta reč! Če bi imeli masla, kakor nimamo moke, bi si izposodili na vasi posodo, pa bi umésili gospôsko potico.«

Pa se oglasi mlad ciganček: »Jaz bi jo nesel v peč, da se speče.«

Koj za njim se oglasi drugi in iztegne roko, kakor da bi grabil nekaj pred seboj:

»Jaz pa bi jo, mamica, takole pojedel!«

Oče cigan to vidi, ga useka po roki in reče:

»Počasi, počasi, no! Vrag te pocitraj! Kaj hočeš celo potico ti sam pojesti?«

MESECI

JANUAR SE K TOPLI PEČI STISKA,
FEBRUAR ŽE IZ KOZUHA GLEDA,
MAREC S PRVIM CVETJEM SE ODEVA,
JOČE SE APRIL, DA VSEM PRESEDA.

V MAJU SLIŠIMO NAD POLJEM PTICO,
JUNIJ DECI S ČESNJAMI POSTREŽE,
JULIJ S SONCEM POZLATI PSENICO,
V MALHO ŽE AVGUST PO HRUSKE
SEŽE.

JABOLK NAM SEPTEMBER V KOŠ
NASUJE,
SLADKO VINCE V KAD OKTOBER LIJE,
ŠKORNJE ŽE NOVEMBER SI OBUJE,
A DECEMBER V KOŽUH SE ZAVIJE.

Gospe učiteljici, ki pripravlja ta kotiček, prisrčna hvala v imenu vseh naših malih po svetu.

Sedaj pa veselo po ledu okrog!

Razvrednotenje in zamenjava dinarja

Lansko poletje je komunistični režim zmanjšal vrednost dinarja, tako da je sedaj uradno treba plačati 1250 dinarjev za en ameriški dolar namesto prejšnjih 750 dinarjev. Tako spremembo imenujemo razvrednotenje ali s tujko devalvacijo.

Vzrok, da tako razvrednotenje postane potrebno, je dejstvo, da narodna banka — seveda na željo ali vsaj s pristankom vlade — izdaja preveč novega denarja in zaradi tega cene naraščajo. Tak razvoj se imenuje inflacija, dobesedno prevedeno „napihovanje“. Narodna banka „napihuje“ količino denarja v obtoku in s tem cene. Ko so se komunisti l. 1945 polastili oblasti in zamenjali zasēdbeni denar, so dali v promet 5 milijard dinarjev v bankovcih, medtem ko je bilo ob koncu zadnjega leta v prometu že 450 milijard dinarjev v bankovcih, skupaj s knjižnim denarjem na tekočih računih pa celo 2.577 milijard dinarjev v primerjavi s samo 553 milijardami še leta 1956.

Tudi v zahodnoevropskih in severnoameriških državah se količina denarja v obtoku povečuje, vendar neprimerno bolj počasi, namreč tako, da cene ostajajo iste ali se povečujejo za po nekaj odstotkov na leto. Celó če vstjeemo vojni čas, ko je inflacija skoro nujna zaradi velikih stroškov za vojskovanje, se je kupna moč ameriškega dolarja in švicarskega franka zmanjšala na polovico, britanskega funta pa na eno tretjino. Izguba nemške marke, italijanske lire, avstrijskega šilinga in francoskega franka se ne da tako preprosto izračunati, toda po vojni dobi so bile vse te valute silno trdne in so na kupni moči izgubile komaj kaj več kot dolar. Nemški marki in holandskemu florintu so morali v začetku šestdesetih let celo dvigniti ceno v primerjavi z dolarjem. Pred to spremembo je ena nemška marka stala 23,8 ameriških centov, po njej 25 ameriških centov. Vrednost jugoslovanskega dinarja je pod komunističnem režimom padla na kako dvajsetino. Zaradi tega so morali doslej trikrat zvišati ceno dolarja v dinarjih: od 50 po letu 1945 na 300 leta 1952, na 750 leta 1962 in na 1250 leta 1964. In še pravijo nekateri, da to ni dovolj. Če je namreč tečaj nekega denarja določen prenizko, je težko izvažati, ker so domače cene, preračunane n. pr. v dolarske svetovne, previsoke, ter vse prevablljivo uvažati, ker so dolarske cene, preračunane v domače, prenizke.

Tudi vzroki za počasno padanje vrednosti denarja na Zahodu in hitro v Jugoslaviji niso isti. Na Zahodu je inflacija predvsem posledica mezd-nih zahtev sindikatov, zaradi katere plače nara-

ščajo hitreje kot produktivnost, kar nujno povzroči porast cen. Proti temu se skušajo boriti vlade s „politiko dohodkov“ (incomes policy, politique des revenus, Einkommenspolitik). V Jugoslaviji tako pretirano povečevanje mezd ni mogoče, toda vlada porablja za svoje izdatke več, kot kasira pri davkih in drugih dohodkih, in podjetja proizvajajo stvari, ki niso nikomur potrebne, tako da ob-leže v skladišču. Da podjetja potem lahko plač-jejo delavce in krijejo druge stroške, jim morajo banke dati na razpolago denar, ki ga tako rekoč sproti izdelujejo. Tudi vlada dobiva denar iz iste-ga vira. Posledice smo že opisali. Tako stanje je nujen konec komunističnega investiranja (vlaganja v podjetja) na oko, brez upoštevanja, kaj prebi-valstvo potrebuje, kar je izraženo v cenah na tr-žišču, z drugimi besedami konec komunističnega „planiranja“. Sedaj je komunistični režim to sam spoznal in priznal in skuša popraviti, toda ska-ženo stvar je vedno težje zboljšati kot napraviti dobro od začetka.

Zamenjava starega dinarja v novega v razmerju 100 : 1 je druga stvar. V bistvu je to preprost po-seg: vsi dohodki in vse cene se naj bi stokrat zmanjšale, da bi bilo znova lažje voditi knjigo-vodstvo brez velikega števila ničel. Od novega leta en dolar torej ni več vreden 1250 dinarjev, ampak 12 dinarjev 50 par, toda kdor je doslej imel plačo 30.000 starih dinarjev, bo odslej dobil le 300. Ne-varnost je le, da bodo v Jugoslaviji skušali cene zaokrožiti navzgor. Nekaj drugega je tudi vpraš-anje, ali bodo komunisti še naprej skušali vse te-žave reševati z izdajanjem novega denarja. Če bo-do, dolar kmalu ne bo vreden 12,50 dinarjev, ampak več. To se pravi: vrednost dinarja bo še bolj padla.

-ls.

Indija — svojevrsten svet

Indijski predsednik Šastri je nenadoma umrl, potem ko je bil sklenjen dogovor med Indijo in Pakistanom glede spornega ozem-lja Kašmira. To je najnovejša novica iz de-žele, ki jo popisuje znani predavatelj Vinko Zaletel v letošnji mohorski knjigi »Po Indiji sem ter tja«. Ta knjiga žanje veliko pohva-lo in pove tudi preprostem bralcu ve-liko zanimivosti o Indiji. Ni treba hoditi v Indijo! To knjigo berite in boste lahko do-ma ob njej spoznali življenje številnega in-dijskega ljudstva, ki mu je reka Ganges sve-ta in ob njej sežiga mrliče. Knjigo razpošilja Družba sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria. S poš-tnino vred stane le 16 šil. (3 F, 2,80 DM)

Ali bo gospodarska reforma uspela?

Slovenski izseljenci z zanimanjem zasledujemo potek gospodarskih reform v Jugoslaviji. Tudi inozemsko časopisje veliko piše o tem in priznani dunajski časnikar Raimund Härhanger je tako analiziral gospodarsko stanje Jugoslavije:

„Povprečen Jugoslovan se ne boji kritike, kadar nanese pogovor na gospodarsko reformo svoje dežele. To je tudi umevno, saj je do sedaj poskusil le negativno stran tega podviga. Reforma, ki naj bi trajala eno do dve leti, se je pričela z drastičnim razvrednotenjem dinarja in s splošnim dvigom cen. Tudi plače so se deloma dvignile za 20 %, a daleč niso dosegle porasta cen. Podražile se niso samo življenjske potrebnosti, premog, elektrika, stanovanja, restavracije za 40 do 100 %, ampak tudi cene za vse druge usluge so porastle za več kot 100 %. Ti ukrepi za doseglo soglasja med zaposlenimi in cenami so življenjsko raven močno znižali. Sedaj si morejo ljudje mnogo manj privoščiti kot prej. Nezadovoljstvo nad gospodarskim in političnim položajem ni bilo pri ljudeh še nikoli tako veliko kot sedaj.

Smernice za gospodarsko reformo so bile izdelane na beograjskem kongresu zveze komunistov Jugoslavije že decembra leta 1964. Režim poskuša rešiti gospodarsko polomijo s preusmeritvijo na svobodno gospodarjenje. S tem pa pritrdi osnovnim potezom kapitalistične ureditve, čeprav hoče še obdržati produkcijska sredstva v državnih rokah. Tisti, ki tovrstno reformo priporočajo, se ne bojijo v javnosti priznati, da so voditelji gospodarstva v preteklosti zagrešili velike napake. To priznanje pa je za tiste, ki trpijo, le majhna tolažba, ker ne morejo videti, zakaj morajo sedaj oni delati pokoro za njihove grehe.

V bodočnosti bodo v jugoslovanskem gospodarstvu igrali glavno vlogo zakoni ponudbe in povpraševanj. Dvigniti hočejo produkcijo obratov, da bi bili tako sposobni za konkurenco na zapadnoevropskih trgih. Samostojnost obratov se bo še bolj utrdila. Tovarne bodo v bodoče razpolagale s 71 % dohodkov (do sedaj le s 51 %). Subvencije pri izvozu, ki so do sedaj znašale letno 400 milijonov dolarjev, se bodo delile le v izjemnih primerih. O tem splošnem krajšanju subvencij je spregovoril Tito v govoru v Varaždinu, ko je javno bičal napake gospodarskih voditeljev in se izrazil, da bo moglo priti do gospodarske sanacije samo z žrtvijo vseh. Jugoslavija je pri svoji reformi, ki bo vključila tudi modernizacijo industrije, v glavnem odvisna le od svojih moči.

To je tudi res. Za izvedbo reforme in sanacije gospodarstva bi bila potrebna 1 milijarda dolarjev, Jugoslaviji pa stoji na razpolago iz Svetovne

banke samo 80 milijonov dolarjev ter 40 milijonov posojila iz Francije in 70 milijonov rubljev kredita. Pariz, Rim, London, Washington in nekatera druga glavna mesta so Beogradu ponudila le zamrznjenje dolgov.

Tito svetuje jugoslovanskemu gospodarstvu, naj se hrani z zapadnimi devizami in kuptje tudi v državah vzhodnega bloka, kjer se dobijo tudi stvari dobre kvalitete. Boji se, da bo treba dinar še bolj razvrednotiti (od 1250 na 1800 do 2000 dinarjev za dolar), če bodo 140 milijonov dolarjev, ki so jih izkupili v zadnjih mesecih, uporabili za kake druge svrhe in ne za modernizacijo tovarn. Njegova nadaljnja izvajanja so tudi odkrila, da nastajajo v zvezi s sanacijo gospodarstva velike nacionalne napetosti. Kritiziral je nekatere republike, ki hočejo te reforme kratko malo ignorirati.

Reformam, ki so bile enoglasno sprejete na znanem strankinem zborovanju, nasprotuje predvsem dogmatično usmerjeno krilo Zveze komunistov. Ti ljudje se namreč bojijo, da bo z gospodarsko pre-

U G A N K E

Rešitev uganke »Konj in noge« v zadnji številki se glasi: Možakar je štel takole: Konj ima dve nogi spredaj, dve nogi zadaj, dve na levi, dve na desni in po eno na vsakem kraju.

MISEL NA ČRTICAH

1. P R A — — — A —
2. — — — I S E —
3. P O L — T — —
4. — — — — D — O R
5. — — — — E S A
6. O B E L — — —
7. P — Š Č — — —
8. — — S — E — I K
9. K — — B — — E
10. P A S T — — —

1. najenostavnejše zgrajena žival, 2. veletok v srednji Sibiriji, dolg 4750 km, 3. vroča letna doba, 4. nižji odbor, podkomité, 5. imenitost, visokost, plemenitost, 6. kamnit steber v obliki piramide, 7. nezanimivost, nepriljubljenost, 8. živčno iztirjen človek, 9. ženska spodnja obleka, 10. vrsta mesne jedi, testenica.

Dodane črke na črticah, brane po vrstah vodoravno, dajo pametno misel. katero?

(Rešitev v prihodnji številki)

usmeritvijo na svobodni trg prišel tudi politični sistem v nevarnost, da propade. Tudi vodstvo sindikatov je z ozirom na nezadovoljstvo delojemalcev izrazilo svoje pomisleke proti tovrstnemu saniranju gospodarstva. Vse se podražuje, življenjska raven upada zaradi reform, pasivni obrati odpuščajo delovno silo, nekatere kratkoma zaprejo, in končno se bo število nezaposlenih zvišalo na 200 tisoč.

Razpravljanje o načinu reforme in o mnogih težavah, ki so večje, kot so predvidevali, v krogu sindikatov in beograjskega parlamenta, odkriva, da ni enotnega stališča. Mišljenja gredo zelo naražen. Ta raznolikost stališč nam celo daje upanje, da se bo v bodočnosti politični sistem razrahljal, čeprav ne moremo upati, da bo dovoljena še kaka druga stranka. Na vsak način se zdi, da je v Jugoslaviji marsikaj v razvoju.

Zaradi pomanjkanja organizacije in koordinacije podvigor, pogojenih deloma zaradi federalističnega ustroja jugoslovanske države, se zadeve ne razvijajo tako, kot so si reformatorji v svojih načrtih zamislili. Tudi vstop Jugoslavije v GAT ne

pride naprej, kaj šele pridružitve k organizaciji Stockholmskega svobodnega trga, kar si Beograd želi.

Na splošno gledajo ljudje v Jugoslaviji pesimistično v bodočnost, ker ni izgledov, da bi se gospodarsko stanje kaj kmalu zboljšalo. Ljudje ne morejo pozabiti, da so tega slabega gospodarskega stanja krivi prav ti visoki funkcionarji, ki sedaj pozivajo ljudi k doprinyašanju žrtev."

Poizkusi:

DOMOTOŽJE

Vihra besa, jeze in sovraštva
izruvala mi je korenine
iz domače, tople zemlje
in zanesla me na tuje,
kjer topleje sonce sije,
kjer jeze manj je in sovraštva,
le zemlje manjka — rodne grude,
ki dajala mi je sok življenja.

V. L., Nemčija

Mali oglasi

Cenik oglasov: Vsaka beseda 1 avstr. šiling (2 bfr, 0.20 NF, 0.15 DM ali protivrednost). Uredništvo z objavo oglasa ne prevzema **nobene odgovornosti** glede vsebine oglasa kakor tudi ne glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Naslov oglaševalca posreduje uredništvo le tistemu, ki v pismu **priloži kaj za odgovor** (ali mednarodni kupon za odgovor ali denar ali znamko). Pisem za osebe, ki oglašajo, uredništvo ne sprejema. Uredništvo **posreduje le naslov** oglaševalca.

Uradni tolmač v Nemčiji **Martin Sopotnik**, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstr. 23, prevaja v nemščino listine in razne dokumente iz slovenskega in hrvaškega jezika. Poslovanje je hitro in zanesljivo.

Star 34 let, visok 177, temnolas z rjavimi očmi, stroj-

ni ključavničar, ne pije, ne kadi, ljubi red, mir, naravo in resno glasbo, je veren, ne gleda na lepoto obraza, pač pa na lepoto značaja, je na delu v Nemčiji in upa, da bo ustregel dekletu s plemenitim srcem ter pričakuje od njega pismo, posebno od take, ki je šivilja ali pletilja. To so podatki, o fantu, kateremu lahko dekleta naslove pismo na naslov: Toni Abulnar b. Rupp, Blankensteinerstr. 18, 7 Stuttgart-Zazenhausen, Nemčija.

Zastopnik avtomobilske tvrdke SIMCA **Mirko Pustotnik**, 433 Mühlheim/Ruhr, Aktienstraße 170, telefon 47 94 93, se priporoča interesentom v Nemčiji. V svoji avtomobilski delavnici na Aktinestraße 172 hitro in solidno popravi poškodovane karoserije. Poškodbe osi lahko ugotovi z optičnim merjenjem.

Poprava karoserij in lakiranje avtomobilov, kakor tudi prodaja rabljenih av-

tomobilov: **Konrad Žmavc**, 42 Oberhausen-Sterkrade, Königshardtterstr. 39, telefon 6 21 41, se priporoča rojarkom v Porurju.

Prodaj opremljeno enosobno stanovanje z radijem in televizijo v bližini bolnišnice v Ljubljani za 16.000 DM. Stanovanje je v novem bloku in moja last. — **Brancko Popovič**, 70 rue Ste. Elisabeth, 57 — Thionville, France.

Živim v Franciji, star 23 let, doma iz okolice Maribora. Želim spoznati dekle staro od 19 do 23 let, simpatično, resno, pošteno, po možnosti bivajočo v Franciji, a lahko tudi drugod v Evropi. — Naslov posreduje uredništvo »Naše luči«. (48)

Uradni tolmač v Franciji **Janko Jankovič**, 17 rue de Belgrade, Tucquegnieux (Mthe & Mlle), prevaja listine ureja pokojninske zadeve in piše prošnje.

in še za smeh

Sinček raketnega inženirja ameriške preizkusne baze Cap Kennedy je prišel prvič v otroški vrtec. Ko je vzgojiteljica rekla, da se bodo učili šteti, je mali važno izjavil, da to že zna in svoje znanje tudi takoj pokazal: »Deset — devet — osem — sedem — šest — pet — štiri — tli — dve — ena — nula — plekleta svinjalija!«

*

Rojak J. J. iz Dortmunda v Nemčiji je pisal Slovenski izseljenski matici takole: »Prosim, da mi vi točno pojasnite, kakšni so veljavni predpisi (namreč glede carine, opomba ur.). Obenem vas prosim, da mi pošljete kakšne prospekte, kaj lahko kupim v Jugoslaviji s tujim denarjem.«

*

Zdravnik je stopil iz bolniške sobe.

»Ali je zelo hudo, tovariš zdravnik?« prestrašeno vpraša mlada žena.

»No, da.« meni zdravnik, »dajte mu najprej te tablete, nato pa si kupite, po možnosti čimprej, kuharsko knjigo.«

Skoti so znani skopuhi. Trije se napotijo v cerkev ter se postavijo med klopi, da bodo tako stoje laže izvedli svoj načrt. Bali so se namreč pobiranja denarja.

Ko so prihajali zbiravci v bližino teh stoječih Skotov, nenadoma srednjemu postane »slabo« in se zgrudi po tleh. Sosega ga dvigneta in odvedeta ven na boljši zrak in tako so se upravičeno vsi trije izognili neljubi »kolekti«.

*

V prvi Jugoslaviji je bil pri vojakih kaplar (najnižji čin) strah in trepet zlasti za mlade rekrute.

Prišel je v sobo vojakov častnik major, medtem ko je bil kaplar na opoldanskem spanju (počitku). Oficir povprašuje vojaka o razmerah pač običajno glasno. Vojak pa z vso strogo resnostjo opozori majorja: »Molči, major, ker kaplar spi! Če se prebudi, gorje nama obema.«

*

Sammy iz Chicaga sreča tovariša: »Kam pa, Johnny?«

»V banko, po denar.«

»O, ali imaš konto?«

»Nee, revolver!«

Podjetje Export-Import Vipavc sporoča cenjenim odjemalcem spremembo svojega naslova

Nudi vam priložnost, da si nabavite **razne proizvode** svetovno znanih nemških tovarn po izredno ugodnih **konkurenčnih** izvoznih cenah:

Gospodinski stroji vseh vrst · radio-aparati, televizorji in magnetofoni · električni šivalni stroji · ročni pletilni aparati · stroji za predelavo lesa · fotografski in kino-aparati · lahki traktorji, dieselski holder do 27 PS, primeren za teren v Sloveniji · motorne kosilnice „Irus“ z napravami za žetev, škropljenje, črpanje, namakanje, žaganje in podobna dela · nahrbtnne motorne vinogradniške škroplilnice in drugi kmetijski stroji.

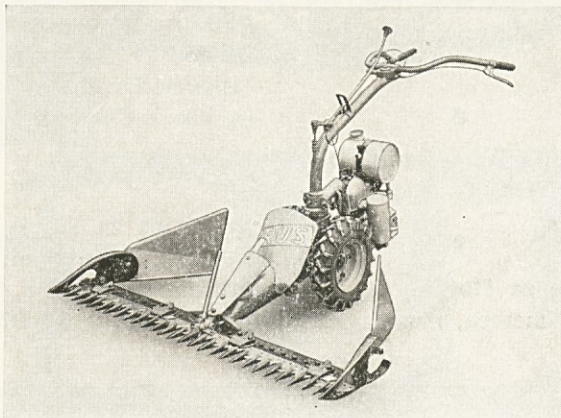
Zahtevajte naše ponudbe in pojasnila!

Odgovarjamo takoj v slovensčini. Pošiljke odpremljamo po želji tudi takoj v domovino na zaželene naslove.

Naš novi naslov:

Export-Import

Jožef Vipavc

„Irus“ kosilnica model ER 7 PS

7 STUTTGART O., Stöckachstraße 20, Deutschland - Germany - Nemčija, Telefon 43 69 41

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta).

2. številka — letnik 15
Februar 1966

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredništvo

prejeti vsaj do 7. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vse v Celovcu.

Naročnina za list je za vse leto 40 šilingov ali protivrednost: 80 bfr, 8 F, 6,8 švic. fr., 5,50 h. gld, 6,2 DM, 1000

lir, 12 angl. šil., 10 norv. kron, 8 švedskih kron, 10 danskih kron, 2 amer. dolarlahko naročiš pri bližnjem ja, 1 avstralski dolar. — List poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslednji naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec, 9020 Klagenfurt, Austria.

Printed in Austria